

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino-
semstvo Din 40 — neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knalovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 36.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Veliko delo v Locarnu dovršeno

Na snočni zaključni seji so zunanji ministri Francije, Anglije, Belgije, Italije, Nemčije, Čehoslovaške in Poljske sprejeli in parafirali renski varnostni pakt ter zapadne in vzhodne razsodiščne pogodbe.

Francoska vlada odobrila sporazum. — Dr. Beneš se sestane na povratku z dr. Ninčičem.

Ljubljana, 16. oktobra.

Iz Locarna prihaja vest o ugodnem zaključku dolgoletnih pogajanj za sklep zapadnega varnostnega pakta in vzhodnih razsodiščnih pogodb.

To pomeni ne le izdatno izboljšanje odnošajev med Nemčijo in zapadnoevropskimi državami, marveč naravnost temelj za bodoče sodelovanje teh dospelj še vedno nesprejemljivih nasprotnikov, kar predstavlja vsekakor pričetek nove dobe v politiki Evrope.

S tem seveda še ni rečeno, da nastopi ves ta preobrat kar preko noči, toda nedvomno je, da so izpolnjeni zanj vsi pogoji.

Zategadelj gotovo ni slučaj, da se je prišel baš sedaj Čičerin zdraviti v srednjo Evropo. Njegov poset v Varšavi in Berlinu je vzbudil v vsej evropski politični javnosti največjo pozornost in najraznovrstnejše komentare. Baš ti komentari so najvažnejša stran te velike mednarodnopolitične senzacije; v njih se zrcali jasno nesigurnost današnje politične situacije v Evropi.

Čičerinov poset v Varšavi in Berlinu ter locarnska konferenca, to sta ona dva vzroka, ki vežeta nit političnega razvoja razpadane današnje Evrope. Ta dva dogodka vežeta troje medsebojno različnih, medsebojno si več ali manj tujih svetov: antanto, Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Da bi ti trije svetovi ostali še nadalje vsak zase, za to so preveliki in premočni, toda kako jih spraviti v medsebojni kontakt, to je problem. Danes poročajo iz Locarna, da se je Nemčija popolnoma sporazumela z antanto in da smemo pričakovati zanemarljivega sodelovanja med obema taborama. Obeta se celo, da vrne antanta Nemčiji nekatere kolonije — imenujeta se pri tem Kamerun in Togo, ki se nahajata povečini v angleški posesti. Toda malone istočasno se obravnava v svetovnem časopisju možnost ustvaritve vzhodnega bloka, ki bi družili Rusijo, Poljsko in Nemčijo in jačili te države v afrotu zoper ostalo Evropo, stoječo pod vodstvom Anglije. Evropska politična javnost je bila pod vtisom vesti o Čičerinovem posetu v Varšavi in Berlinu pripravljena verjeti na popolno odstranitev nasprotij med Poljsko in sovjetsko in celo med Poljsko in Nemčijo. Čičerinov poset Poljski se je smatral kot pritisk na Nemčijo; pozneje, ko se je Čičerin intimo razgovarjal z vodilnimi nemškimi državniki, se je računalo, da napenja sovjetska Rusija vse sile, da vendarle še prepreči sprilazjenje med Nemčijo in zapadom. Pred par dnevi smo čitali še komentar odličnega diplomata, ki je izjavil, da je Rusija videla brezuspešnost svoje azijske ofenzive ter se pričela zopet vračati k aktivni, a mirni evropski politiki.

In tako dalje, komentarje je še nebroj. Iz njih na odmeva v prvi vrsti nesigurnost komentatorjev, ki se ne morejo orientirati o smeri, ki lo zavzame nadaljnji razvoj celokupne evropske politike. Ali sledi iz današnje situacije še večja izolacija Rusije, ali morda trdnjša alianca med Rusijo in Nemčijo, ali kompromitiranje antante — če jo smemo še imenovati s tem nazivom — z Nemčijo. Fno pa se pri vsej negotovosti vendar kaže kot precej sigurno, in to je dejstvo, da si Nemčija očitno ved obeta od sodelovanja z antanto nego od nenopustnosti namram zapadu in popolni naslonitvi na Rusijo. Podoba je, da smatrajo v Berlinu sovjetsko Rusijo vendarle za prelahko, da bi jim mogla zveza z njo nuditi več nego sprilazjenje z antanto, po pravili, da je boljši vrabec v roki nego gohob na strehi. Izid pogajanj v Locarnu priča, da prevladuje med vodilnimi nemškimi državniki taka praktična in realistična struna, ki si samo od prijaznosti s sovjeti ne obeta bogve kaj gotovo pa mani negodnoti, ki vodi Nemčijo k Zvezi narodov.

Ce je tako, potem je politični razvoj Evrope na važnem križpotju. Predstavlja ga Locarno in Čičerinov poset, ki sta le dve točki istega polja.

Izgon zadnjih slovenskih redovnikov iz Gorice

Gorica, 16. oktobra. Z. Te dni sta zapustila avozeratni samostan na Kostonjevi pri Gorici dva slovenska patra frančiškana. P. Remund Avser je odšel v Jugoslavijo, medtem ko je njegov tovariš P. Kerubini Vegeč odpotoval v Chicago. Sedaj bo lahko tamonjni gvardijan, ki je zagrižen italijanski sovinit, neovtrano izvajal svoj asimilacijski načrt, ki ga je svoječasno razlagal v »Giornale de Friuli».

Locarno, 16. oktobra. Včerajšnji razgovori med zavezniki in nemškimi ministri so bili končani pržno ponoči. Splošno se meni, da je hotela Nemčija s svojim korakom doseči izboljšanje oku pacijskega režima na renskem ozemlju. Državni kancler dr. Luther je izjavil, da je to vprašanje sedaj končnoveljavno rešeno. Tudi v francoskih krogih se je podala slična izjava. Zastopniki zaveznikov so odklonili, da bi se sklep renskega pakta spravil tudi le indirektno v zvezo s kompenzacijami v korist Nemčije. Čeprav se držijo določb versailleške mirovne pogodbe, so izjavili, da je vendarle njihova odkritosrčna želja izpremeniti značaj zavezniške zasedbe, čim se bodo izboljšali odnošaji med interesiranimi narodi. Stališče zaveznikov glede izvršitve pogodbe bo direktno po slišču Nemčije in od njene dobre volje.

Pogajanja poljskih in čehoslovaških zastopnikov z nemškimi delegati so dosegla sporazum o končnoveljavni formuli razsodiščne pogodbe.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je danes dopoldne posetil nemškega državnega kanclerja dr. Luthra. Poset, ki je trajal nad eno uro, ni imel značaja običajnega poseta iz vljudnosti.

Švicarska brzojavna agencija poroča: Dopoldanska posvetovanja voditeljev delegacij so trajala do popoldne. Juristi so končali svoje delo. Razpravljali so o osmih razsodiščnih pogodbah ter o konvenciji med Francijo in Čehoslovaško. Ob 4. popoldne se sestanejo delegati k plenarni seji, na kateri se bo vzel na znanje doseženi splošni sporazum. Nabo se bo seja za kratek čas prekinita, nakar se bo še nočjo vršila zadnja seja.

V vprašanju takozvane vzvratne veljavnosti sklepov locarnske konference, se je dosegel provizorični sporazum. Prihodnji teden bodo zavezniške vlade odredile določbe vojaškega in upravnotehničnega vprašanja v Porenju, ki bodo pokazale, da gre pri dogovorih glede Porenja za končnoveljavno obveznost. Vsi državniki onih držav, ki so se udeležili konference, bodo pred svojimi parlamenti podali enako glaseče se izjave glede omenjenih dispozicij.

Pariz, 16. oktobra. k. Ministrski svet je soglasno odobril v Locarnu določeno besedilo varnostnega pakta ter je Briand posljal čestitke.

Locarno, 16. oktobra. k. Švicarska brzojavna agencija poroča:

Tik pred 8. uro zvečer se je končala zadnja seja locarnske konference. Parafirano je bilo sedem aktov in pogodb in sicer renski varnostni pakt, nemško-francoski, belgijsko - nemški, nemško-poljski in nemško - čehoslovaški razsodiščni pakt, ter francosko - poljska in francosko - čehoslovaška konvencija.

Dr. Stresemann, Briand, Chamberlain, Vandervelde in Mussolini so imeli nagovore, v katerih so soglasno izražali svoje zadovoljstvo doseženem uspehu.

Mussolini je takoj odprtoval iz Locarna domov, dočim so ostali delegati odšli v svoje hotela. Na novabito je načelnik mesta Locarna Rusco stavil na pogodbo pečat mesta.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš se bo vračal iz Locarna preko Italije in Jugoslavije, da bo mogel z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Ninčičem na jugoslovenskih tleh razpravljati o uspehih konference. Dr. Beneš je bil iz Locarna vedno v brzojavni zvezi z dr. Ninčičem in rumunskim zunanjim ministrom Duco, da je mogel na ta način nasopati vedno sporazumno z ostalima državama Male antante. (Glej tudi poročila na drugi strani, Ured.)

Locarno, 16. oktobra. z. Kakor se doznava, obsega porazum naslednje pogodbe:

1. Renska pakt, ki ga zaključujejo Nemčija, Francija, Belgija, Velika Britanija in Italija v svrhu jamstva za meje, med Francijo, Belgijo in Nemčijo, ki so bile določene z versailleško mirovno pogodbo. S tem paktom je določeno novo jamstvo Velike Britanije in Italije poleg ostalih 3 držav, ki so vezane že z versailleško pogodbo. Renski pakt stopi v veljavo z vstopom Nemčije v Zvezo narodov. Zaradi tega se je moral v Locarnu določiti način vstopa, četudi priprava zadnja odločitev o tem Zvezi narodov. Kakor znano, se je Nemčija izrekla proti čl. 16 pakta Zveze narodov, ki določa skupen nastop držav Zveze narodov proti kršitelju mira.

Ker se je zahteval od Nemčije brezpozojni vstop v Zvezo narodov, so se njeni pomisleki upoštevali od strani v Locarnu navzočih članov Zveze narodov, Francije, Velike Britanije, Italije, Belgije in Čehoslo-

vaške v toliko, da izjavljajo, da se ima pri morebitnih akcijah Zveze narodov vpoštevati posebno geografski in vojaški položaj Nemčije. V ostalem pa se opozarja Nemčija na dejstvo, da morajo biti sklepi sveta Zveze narodov soglasni. Ker bo Nemčija v bodoče stalna članica sveta Zveze narodov bo lahko oremogočila neljube j ukrepe, n. pr. prehod tujih vojaških čet preko njenega ozemlja. Z renskimi paktom le v direktni zvezi tudi razmerje Francije napram vzhodnim zaveznikom, oziroma jamstvo za vzhod ne meje. Renski pakt določa, da se z njim ne izpreminjajo nobene obstoječe splošno veljavne niti ne med posameznimi državami sklenjene separate pogodbe.

Francosko-poljska ter francosko-čehoslovaška zveza ostaneta torej neizpremenjeni. Za event. konflikt velja o določbe, vsebovane v paktu Zveze narodov in s tem tudi obveznost ostalih držav. Ako katera država prelomi zvezo ni ovire, da ne bi proti njej nastopile ostale države navzlic obstoju vzhodnega pakta. Ako katerikoli država započne vojno, so ostale države takoj osvojojene obveznosti. S tem zapadni pakt ne ustvarja nikakega položaja, ki bi presekal pakt Zveze narodov, in bo vprašanje avtomatičnega jamstva urejeno v okviru pakta Zveze narodov. Opomniti pa je treba, da bo Nemčija kot stalni član sveta Zveze narodov v bodoče tudi tu lahko uplivala na sklep sveta.

2. Zapadne razsodiščne pogodbe. Sporedno z renskimi paktom so se sklenile dve arbitražni pogodbi: med Nemčijo in Francijo, ter Nemčijo in Belgijo. Juristični spori pridejo obvezno pred stalno mednarodno razsodišče v Haag, politični pa obvezno pred pomirjevalno instanco oziroma, če ta nič ne doseže, bo o njih razpravljal svet Zveze narodov, kakor to predvideva pakt Zveze narodov.

3. Vzhodne razsodiščne pogodbe. Na vzhodu se ne sklene nikake pogodbe, ki bi izrecno jamčila meje, marveč se samo skleneta dve arbitražni pogodbi: med Nemčijo in Čehoslovaško, ter Nemčijo in Poljsko. Prva se sklene po vzorcu zapadnih pogodb, dočim je pogodba med Nemčijo in Poljsko bolj pravne kakor politične prirode ter se v njem sporazumu med obema kompaciscenoma ne dotika teritorialnih vprašanj. Naravno pa tudi tu subsidiarno ostane pri političnih sporih v veljavi pomirjevalno postopanje v smislu pakta Zveze narodov in s tem tudi takozvana legitimna vojna, ako posredovanje Zveze narodov ostane brezuspešno.

Razpust čehoslovaškega parlamenta

Praga, 16. oktobra. s. Z odlokom predsednika Masaryka sta bila razpuščena poslanska zbornica in senat.

Posl. Pivko za sezonske delavce iz Prekmurja

Beograd, 16. oktobra. p. Popoldne od 15.30 do 18. se je nadaljevalo delo v tarini sekciji finančnega odbora. Začela se je razprava o uvozni tarifi ter dospela od točke 1 do 33, ki se tičejo poljedelskih proizvodov. Vlada predlog je bil v tem delu sprejet večinoma brez izpremembe, razen točke za papirko, ki se je povečala za 100 odstotkov. Poslanec dr. Pivko je predlagal, da se našim delavcem iz Prekmurja, ki potel hodijo na Madžarsko na žetev in ki po starem običaju dobivajo plačilo v žito, dovolj to žito uvažati brez carine. Njegov predlog je bil sprejet.

Kritičen položaj na Kitajskem

London, 16. oktobra. s. Kakor poroča »Daily Telegraph», prevladuje v Pekingu prepričanje, da se ne morejo več preprečiti sovražnosti med generalom Sunn Suan Sam in Čangtsolnom. Vsa Kitajska je kakor sod smodnika, ki zleti lahko v zrak vsled najmanjše iskre. Nameravana carinska konferenca se ne bo mogla vršiti, ako izbruhne meščanska vojna. Ves železniški promet je prekinjen.

Dolarsko posojilo za Poljsko

Dunaj, 16. okt. s. Po poročilu iz Varšave je predsednik Poljedelske banke bivši finančni minister dr. Steczkowski včeraj odpotoval na Dunaj, kjer bo nadaljeval z inozemskim konzorcijem pogajanja glede 100 milijonskega dolarskega posojila. Zato bi Poljska zastavila svoj državni monopol za špilit.

Konec vagonarjev v Ljubljani?

Beograd, 16. oktobra. p. Prometni minister Radojević je izjavil vašemu dopisniku, da je dal ljubljanskemu železniškemu ravnanstvu na razpolago stanovanjske barake, katere je ministrstvo v to svrhu kupilo in opremilo in da bo tako moglo v najkrajšem času preseliti vse vagonarje v udobnejša stanovanja.

Pašić odgodil politične odločitve

Rezultat dosedanjih posvetovanj in konferenc. — Tudi Radićev vprašanje odgodeno. — Kombinacije o zastopstvu Slovencev v vladi.

Beograd, 16. oktobra. p. Kot rezultat današnjih posvetovanj in razgovorov je smatrati po informacijah iz poučenih krogov sledeče: G. Pašić se je odločil, da odloži vsa važna vprašanja notranjepolitične situacije, dokler se ne vidi ali so dani elementi in pogoji za končno razčiščenje. V vladi se ne bo izvršila nobena rekonstrukcija. Vprašanje vstopa Stjepana Radića v vlado še ni povsem jasno. Njegova kandidatura za podpredsednika vlade je sicer odstavljena iz diskusije, ker pa izgleda, da Radić je želi postati minister, se išče formula kako bi se to omogočilo. Z radićevske strani se danes forsira ideja, da naj Radić postane minister brez portfelja, a dobi nekoliko višji rang na ta način, da mu svojeza odstopilo radićevski ministri.

Kar se tiče sporov med obema strankama vladine koalicije so se zadnje dni voditelji obeh skupin mnogo trudili, da jih potisnejo v ozadje. Pri tem se z radikalne strani čvrsto vztraja na

stališču, da so zelo osebne radićevske partizanske zahteve osebnega značaja, tiče se uradništva, neizpolnjive. Da se pokaže volja obeh strank za nadaljnje sodelovanje, se z radićevske strani želi, da g. Pašić pri prvi priliki s primerno izjavo pokaže, da sprejema današnja kombinacija RR. Akoravno se smatra taka izjava za odveč, bo naravno g. Pašić v momentu, ko bo sprevidel, da z današnjo kombinacijo ne gre, itak izjavil konsekvence, vendar ni izključeno, da se bo tej želji radićevcev ugodilo.

Vesti, da se z radikalne strani iščejo možnosti razširiti koalicijo še na druge skupine, se tudi danes vzdržujejo. Trdi se, da bi g. Pašić predvsem hotel spopolniti vlado s Slovenci. Z ozirom na dejstvo, da se vsaka kombinacija z SLS smatra za izključeno, se seveda ugiba o drugih možnostih. Mnogo se opaža tudi pomirjenje, ki se kaže v odnošajih med radikali in demokrati.

Pašićev sestanek z Radićem

Sestanek je trajal poldruho uro. — Pašićeve konference z radikalnimi ministri.

Beograd, 16. oktobra. r. Stjepan Radić je danes zjutraj dospel semkaj v spremstvu posl. dr. Kežmana in posl. Bačinica. Po dolgem razgovoru z ministrom Pavlom Radićem se je podal ob 11. k Pašiću. Razgovor je trajal do pol. Pri končni konferenci je Radić iznenadil novinarje z izjavo, da ne more ničesar reči o konferenci, da pa je vse v dobrem teku in da bo o predmetu njegovega razgovora popoldne razpravljali ministrski svet. Jutri pa da bo že mogel več povedati.

Tudi g. Pašića so po konferenci obkolili novinarji in g. Pašić je za čudo izprezovoril nekaj besed. Ko so ga novinarji vprašali, ali vstopi g. Radić v vla-

do, je g. Pašić odgovoril: »O tom se tako ne govori. Tu stvar imamo tek da razpravimo, pa ču vam onda reči.»

Pred konferenco z Radićem je g. Pašić eno uro konferiral z radikalnimi prvaki dr. Milanom Srškičem, Slavkom Miletičem, Krstom Miletičem in Milanom Simonovićem.

Popoldne so se pri Pašiću sestali radikalni ministri in obširno razpravljali o politični situaciji. Zvečer je dejal radikalni prvak Vašemu korespondentu: »Zaenkrat nič novega. Treba počakati, da se vidi, kako se bodo stvari razvijale.« Iz tega bi bilo sklepni, da so vsa važna vprašanja odgodena, pa tudi Radićevo osebno vprašanje.

Priprave za Narodno skupščino

Seja ministrskega sveta. — Novo zasedanje prevzame vse v reševanju se nahajajoče zadeve. — Vprašanje novega skupščinskega predsedstva.

Beograd, 16. oktobra. p. Z današnjim dnem je politično življenje začelo zopet s svojim normalnim tokom. Dasi se Narodna skupščina sestane že jutri popoldne k izrednemu zasedanju, je v Beogradu prav malo narodnih poslancev. Od klerikalec in spahovcev še ni nobenega, manjka tudi še veliko število poslancev drugih političnih skupin.

Nocoj je bila seja min. sveta od 16. do 19. Pred sejo so imeli radikalni ministri pod predsedstvom Pašića konferenco, na kateri so poročali min. predsedniku o svojem delu v posameznih ministrstvih v času njegove odsotnosti. Po konferenci je prišla seja min. sveta, na kateri je vlada sklenila, da predlaga na jutrišnji seji Narodne skupščine za dnevni red ponedeljkove seje poročilo anketnega odbora o slučju dr. Lukinića. Še v ponedeljek se s kraljevim ukazom zaključijo izredno zasedanje, da se potem drugi dan v torek otvori redno zasedanje. Vlada je tudi sprejela formalni sklep, da se vse nerešene stvari iz

prejšnjega zasedanja nadaljujejo v novem zasedanju. Kot eden prvih zakonskih predlogov so po nocojšnjem sklepu vlade ima staviti na dnevni red invalidski zakon.

Verjetno bo že v ponedeljek skupna seja radikalnega in radićevskega poslanskega kluba, na katerem naj bi se sklepalo o funkcijoniranjih Narodne skupščine. V dobro ol' večerila krogih se danes zopet širi vest, da se bo Marko Trifković radi boleznj umaknil in da ne bo več kandidiral za predsednika Narodne skupščine. Kot najresnejši kandidat za predsednika se lansirira Ljuba Jovanović, ki je bil radićevcem najbolj po volji. Kot prvi podpredsednik naj bi bil radićevac dr. P. ka ali Basariček, kot drugi podpredsednik pa bi ostal dr. Subotić.

Hrvatski federalistični klub se je konstituiral ter izvolil za predsednika dr. Trumbića, za podpredsednika dr. Lorkovića, za tajnika pa dr. Buča. Klub je že dobil svoje prostore in šteje 11 poslancev.

Fin. minister dr. Stojadinović je obolel. Zato so se seje fin. odbora odgodile.

Vlada in škofovo grozilno pismo

Vlada odločna zaščiti državljansko svobodo duhovnikov.

Beograd, 16. oktobra. p. Dopodki v SLS vzbujajo v Beogradu vedno večjo pozornost. Škofovo grozilno pismo duhovnikom, ki ne odobravajo nesrčne politike SLS, je izzvalo naravnost ogorčenje ter je predmet razprav v kompetentnih ministrstvih. Minister ver Mša Trifunović je naročil o tej aferi obširno poročilo, ker je državna oblast odločna zaščiti državljansko svobodo katoliških duhovnikov. Vlada bo prešla

škofovo pismo s stališča čl. 12. Ustave, ki izrecno prepoveduje zlorabo cerkvene oblasti in vere v politične svrhe.

Beograjski listi so pričeli razpravljati o odporu slovenske duhovščine proti oficijelni SLS in »Vreme» priobčuje nocoj članek »Slovenija se iztrzuje od klerikalne opanosti.« v katerem citira tudi v »Jutru» objavljeno škofovo pismo.

Naša šola v Carigradu

Beograd, 16. oktobra. p. Turška vlada je po dolgem obetavljanju dovolila, da se v Carigradu otvori naša osnovna šola. Šola se bo otvorila 19. t. m.

Opozorilo prijavitelcem za II. serijo nagrad.

Pri pregledovanju do sedaj došlih prijav za II. serijo nagrad le uprava naša, da je nekaj prijavitelcev, ki imajo sicer pravi pogoj, da so postali naračniki do 30. junija 1925, spojnolne, ne na drugoga, da bi imeli naročnino plačano do 31. decembra t. l. Ker morda sami tega ne vedo, smo začeli pošiljati vsem tem naračnikom, da morajo do stavljene roka, t. l. do 24. oktobra, še vplačati manjši znesek, da bo naročnina poravnana do konca leta. Kdor bi tega nogoja ne spoilal, ne more biti pripušen k žrebanju.

Upravništvo »Jutra«.

Ugoden izid locarnske konference

Večina delegatov odpotuje že danes. — Priprave za sprejem Nemčije v Zvezo narodov. — Nemške namere.

Locarno, 16. oktobra. d. Na včerajšnji plenarni seji ni bil sprejet le zapadni pakt, temveč so bili sprejeti tudi načrti za razsodno odločanje med Nemčijo in Francijo, odnosno med Nemčijo in Belgijo.

Pogodbe se bodo na zaključni seji samo parafirale. Končno veljavno bodo podpisane pogodbe v kakih štirinajstih dneh v Londonu.

Snoči se je vršil skupen razgovor med Briandom, Chamberlainom, Vanderveldejem, Luthrom in Stresemannom, ki so se posvetovali o vzhodnih razsodnih pogodbah. Razgovor je trajal skoraj tri ure. Po sestanku je izjavil Briand novinarjem: »Še nismo gotovi«, dr. Stresemann pa je popravil: »Ni se še vse ujemalo.« Nemška delegacija je pozno zvečer obvestila nemške novinarje, da vprašanje vzhodnih pogodb še ni rečeno.

Včeraj je dospel semkaj zastopnik tajništva Zveze narodov, ki ima nalog, da stopi v stike z delegacijami radi vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Kakor se doznava, namerava Svet Zveze predlagati vstop Nemčije ter bo razposlal tozadevne okrožnice, kajti plenarno zborovanje Zveze more sklicati le Svet. Ni izključeno, da se bo ob priliki zasedanja Sveta sklicalo plenarno zborovanje na dan 15. decembra.

Mesto prireditelj jutri popoldne svečan banket, katerega se udeležijo člani vseh delegacij in zastopnik tiska, predsednik »Association International de la Presse«, Argentinec de Franch. Večina delegacij je že na

ročila spalne vozove za soboto popoldne. Jutri popoldne odpotuje iz Locarna poljski zunanji minister Skrzynski, ki se odpravlja preko Berlina naravnost v Varšavo, da poroča na torkovi seji sejma o rezultatih varnostne konference.

Pariz, 16. oktobra. d. Ko je ministrski predsednik Painlevé prejel poročilo o ugodnem uspehu locarnske konference, je povabil k sebi novinarje ter jim je izjavil: Gospodje! Ta dan je zgodovinski. Ravno kar sem v imenu vlade pristočno čestital zunanjemu ministru Briandu.

Berlin, 16. oktobra. d. »Berliner Tageblatt« poroča iz Locarna, da nemška delegacija ni načela vprašanja o poljskem koridorju, ker ni hotela preveč obremeniti konference. Pač pa se je mimogrede govorilo o sedanjim nemško-poljski mejni poročevalcu pravi, da glede tega vprašanja nista zavzeli odklonilnega stališča ne Anglija in ne Francija. Nemčija bo šele potem, ko bo članica Zveze narodov, spravila na dan to vprašanje. V Locarnu se tudi ni sklenilo nič definitivnega glede kolonialnega mandata. Tudi o tem se bo pozneje morala baviti Zveza narodov.

Rim, 16. oktobra. d. Oficijski »Popolo di Roma« poroča iz Locarna, da sta se Briand in Scialoja razgovarjala o osnutku varnostnega pakta za italijanske meje. Tozadevni pakt naj bi se sklenil med Češkoslovaško in Italijo, Francija pa naj bi prevzela vlogo garanta. (Vest je malo verjetna. Ur.)

Kongres narodnih manjšin v Ženevi

Prvi dan kongresa.

Ženeva, 16. oktobra. d. Včeraj so se pričele javne razprave prvega manjšinskega kongresa, ki se ga udeležuje petdeset delegatov, ki zastopajo 12 narodnosti. Kongres je otvoril slovenski poslanec v rimskem parlamentu dr. Wilfan s pozdravnim nagovorom, v katerem je povdaril namen kongresa, ki naslednje mirno sodelovanje narodnih manjšin z večino.

Nato je govoril zastopnik Madžarov na Češkoslovaškem Geza Szullo, ki je rekel, da štejejo narodne manjšine v Evropi 30 milijonov duš. Zahteval je organiziranje manjšin in ustanovitev mednarodnega urada za njihovo obrambo.

Za njim se je priglasi k besedi nemški poslanec v litvanskem parlamentu Schiemann, ki je izjavil, da je proglas samoodločevanja narodov prinesel mnogim narodom svobodo, drugim pa ne. Zahteval je nacionalno osvoboditev manjšin ter je protestiral proti vsem raznaroditvenim poskusom.

Pri volitvah predsedstva je bil izvoljen za predsednika kongresa dr. Wilfan, za podpredsednika pa so bili imenovani: Geza Szullo kot zastopnik Madžarov, dr. Schiemann za Nemce, grof Sierakowski za Poljake in poslanca Grünbaum za Jude. Za glavnega tajnika je bil potrjen nemški delegat iz Estonke dr. Amende.

Odbor mednarodnega kongresa narodnih manjšin v Evropi je odklonil predlog zastopnika ukrajinske manjšine na Poljskem, ki je predlagal, naj se vprašanje samoodločitve narodov postavi na dnevni red kongresa. Kongres je tudi odbil prošnjo dveh makedonskih profesorjev iz Sofije, ki sta prosila, naj se jima dovoli udeležba na kongresu. Prošnja je bila odbita z motivacijo, da se smejo kongresa udeležiti samo pooblaščen zastopniki organiziranih narodnih manjšin.

Kongres je sprejel resolucijo, v kateri pravi: Delegati 33 skupin in 12 narodnosti, ki zastopajo 35 milijonov ljudi, izpovedujejo svečano nastopna načela:

Narodna kulturna svoboda je ravno tako dobrina kulturnega sveta, kakor je verska svoboda. To načelo naj se prizna kot večni princip za stremeljenja Zveze narodov in naj nade svoj izraz v uspešnih pravnih določbah. Vsaka država naj jamči svojim narodnim manjšinam neprikraščano in prosto uživanje vseh državljanjskih pravic.

Kongres francoskih radikalov

Pomemben Herriotov govor.

Nizza, 16. oktobra. d. Včerajšnje otvoritve radikalnega in radikalnosocialističnega kongresa se je udeležilo 200 delegatov, med katerimi je bil tudi delovni minister Durafour. Predsednik kongresa Archambault je v pozdravnem nagovoru pozval delegate, naj ostanejo zvesti kartelu.

Popoldne je imel načelnik Herriot velik govor, v katerem se je predvsem zahvalil strankinim pristašem za njihovo zvestost tudi po padcu njegove vlade. Izjavil je: Ako so volilci ponovno glasovali za kartel, so v tem pokazali svojo voljo po strnitvi vseh resničnih republikanskih moči. Volilci niso glasovali za posamezne skupine, temveč za kartel.

O zunanji politiki je izjavil: Priznamo težave zunanje in notranje političnega značaja, ki nas takorekoč obema-jo kot železen obroč, toda zato ni treba nadaljevati zavlačevalne politike, ki nam je prinesla politično izolacijo. Očitajo nam, da smo izpraznili Poruhre, kakor da bi to ne bila posledica naših obveznosti, ki smo jih prevzeli kot lojalno ljudstvo. Naša radikalna politika se je že davno odpovedala imperializ-

Moderni sužnji

Moralni nazorji ljubljanske škofovske kamarile.

Že včeraj smo opozorili, da se zbira okoli ljubljanske škofa cinčni parti-zanska kamarila, kateri je vsako sredstvo dobrodošlo, da vzdržuje z njim teror nad duhovščino ljubljanske škofije. Iz duhovniških vrst se nam poroča, da je podrejenemu duhovniku ali sploh nemogoče priti do škofa, ali pa težje kot do šefa vlade ali celo samega vladarja. Kamarila vihti neprestano svoj bič nad nižjo duhovščino in kdor se njej zame-ri, gorje mu. Z naglico sledi kazen pre-stavitve na siromašno hribovsko faro ter pretnja, da sledi še brezobzirno in popolno materialno uničenje. Na škofa ima kamarila absoluten vpliv in kar ona hoče in zahteva, se zgodi.

Včeraj je kamarila ljubljanskega knezoškofa priobčila v »Slovenca« od naslovom »Škofovo pismo« članek, ki dokazuje, kako amoralna, brezsrčna in kruta je ta družba. V njenih očeh je podrejena duhovščina samo aparat brez volje in brez najmanjše svobode, aparat, ki naj služi slepo kamarili, ki edina razsvoja o vsem in o usodi vseh podre-jenih.

Hvaležni smo »Slovenca«, da je enkrat tako odkritosrčno priznal kako suženjstvo se zahteva od duhovščine, povedal tudi kakih knifov se kamarila poslužuje za opravičilo svojega nasilja. Ugotovljeno je sedaj tudi od samega »Slovenca«, da ni škof diktator nad duhovščino le v cerkvenih, marveč tudi v političnih in gospodarskih zadevah. Tako je od samega škofovega lista otr-jeno, da je ljubljanski škof faktični šef SLS ter tudi šef gospodarskih organi-zacij SLS, ker smo mi vedno trdili in zato tudi za politične in gospodarske dogodke SLS klicali škofa na odgovor.

Kamarila bije boj proti opravičenemu nezadovoljstvu med duhovščino nad pretežno, da ne pusti duhovnikov raz-cepiti in jih odtrgati od škofa. Dejan-sko pa ne gre med duhovščino boji za škofa ali proti njemu, marveč boji gre za nadaljevanje skrahirane politike SLS ter proti njej, kakor tudi za na-daljevanje nesrečnega bankrotarskega gospodarstva, ali proti njemu. Mesto da bi se škof postavil nad ob duhovniški stranki, ga je kamarila potisnila na eno stran ter ga angažirala za nabrez-obzirnejšo porabo disciplinarnih in ka-zenskih sredstev proti drugi strani. In značilno je, da stoji kamarila na oni strani, na kateri niso niti vrline, niti morala, niti pravica. Ona se je posta-vila tudi na ono stran, ki je opasna za cerkev in tudi za vero. Škofova ka-marila je slična kamarili bivšega avstrijskega cesarja, ki je svoje zločinske po-sle opravljala, dokler ni Avstrije vpro-pastila.

Gospodarski polomi SLS, na katera namiguje »Slovenec«, se ne bodo dali preprečiti s cerkvenim jurisdikcijo, pa naj to sredstvo škofu še tako priporoča ter dokazuje, da ni upravičen, marveč tudi dolžan vršiti jo. Omažanja verskih in pravnih načel ob priliki takega polo-ma se za mnore bolj uspešno prene-reči, ako se okoli kužne bule čim pre-je in čim energičneje zastavi nož ter jo odstrani. Tudi bo ljudstvo napram du-hovnikom, ki so angažirani pri falitnih gospodarskih podjetjih, manj neaupli-vo, ako se mu pravočasno pove res-nico, še pravočasno posvari in ne pu-sti, da pride do vesoljega poloma. Ka-marila pa štiti lopove in tatove ter pre-ti s preganjanjem onih, ki mislijo pošteno in dobro. Če kdo, potem dela kamarila na način, ki je veri in cerkvi škodljiv. O tem se bo moral tudi škof sam, ko pride neizbežno razočaranje, prepričati.

»Slovenec« članek o škofovem pis-mu pa dokazuje tudi, kako sloh na-pačno je, ako se meša vero in cerkev s politiko in gospodarstvom. Ako bi ljubljanski škof ne bil vrhovni šef SLS, bi mu danes ne bilo treba pisariti pre-tilnih pisem župnikom. »Slovenca« pa bi ne bilo treba pred vsjo javnostjo raz-krinkavati absolutizma in strahovlade, ki se organizira v ljubljanski škofiji proti duhovnikom v zaščito zavozne politike ter nesrečnega gospodarstva SLS. Suženjstvo, v katerega je obso-jena nižja duhovščina SLS, je v XX. stoletju nekaj strašnega in simpatije vsakogar, ki ima kaj socialnega ču-ta do svojega bližnjega, so na strani pre-ganjanjih. Dolžnost vlade pa je, da energično nastopi v zaščito državljanske svobode in proti nečuteni zlorabi cerkve za partizanske interese SLS.

Politične beležke

+ Protokol sporazuma se objavi. V polemiki z beograjsko »Rečjo« prinaša glavni radikalni organ »Samouprava« nekoliko senzacionalno napoved, da bodo protokoli sporazuma v kratkem celotno objavljani. Iz protokolov spo-razuma, tako pravi »Samouprava«, pa se bo nedvoumno ugotovilo, da radikal-ski delegati za pogajanja o sporazumu, ki vsekakor snadajo v aktualno vodstvo radikalne stranke, nikakor niso misli-li na izločitev samostojnih demokratov iz nove kombinacije. Ravno nasprotno so oni z vso silo stremeli za tem, da tudi samostojni demokrati ostanejo v novi kombinaciji. Toda pri tem vprašanju so zadel na odločen in kategoričen odpor od strani delegatov HSS. O tem je ne-dvoumno bil obveščen tudi gosp. Pribi-čević.

Navzlic temu, da »Samouprava« menda sama ne verjame, da bi se bili radikalni delegati »z vso silo« upirali kategorični zahtevi radičevcev, je članek interesanten ne samo radi na-

povedi o objavi sporazuma, marveč še bolj po tem, ker pričlenja razbitje Na-rodnega bloka očitaloče moleti radičev-cem pod nos.

+ Duhovščina in SLS. »Slovenec« je tajil do zadnjega časa, da obstoja med slovensko duhovščino veliko nezado-voljstvo zaradi politike SLS, včeraj pa piše, da obstoja med njo razkol. Glede pisma, v katerem grozi škof duhovni-kom s cerkveno kaznijo, ako bi duhov-niki ne hoteli sodelovati s SLS in nje-nimi gospodarskimi zavodi, pravi nam-reč, da je škof v njem samo ugotovil, da »nameravajo nasprotniki krščanstva, kako bi še bolj razcepili duhovščino in jih odtrgali od škofa, in kako bi škodo-vali gospodarskim zavodom SLS.« To-rej je duhovščina že razcepjena in gre samo za to, da bi se še bolj ne razce-pila. Večji razkol pa je treba na vsak način preprečiti, ker gre za gospodarske zavode SLS, in če se gospodarskim zavodom SLS slabo godi, sta v nevar-nosti vera in krščanstvo, po našem mne-nju pa še bolj nekrščanski upniki. A ka-dar se lada potaplja, jo podgane zapu-ščaj, kar niso še nikoli in tudi ne bodo preprečile grožnje s cerkvenimi kaz-nimi.

+ Nadškof Sario se brani. Gospod Sa-rić se je pričel po novinah braniti proti očitkom nelojalnosti in nepatriotičnosti. V zagrebškem »Hrvatu« izjavlja, da v zavodu sv. Jeronima v Rimu ni nikdar videl slike našega kralja in že zato ni mogel protestirati ali zahtevati, da se odstrani. Kolikor nam je znano, se na-haja ta izjava v nasprotju z uradni-mi ugotovitvami naše vlade. Resnica se bo torej kmalu izkazala. Interesan-nejša je izjava gosp. Sarioča o slovan-skem bogoslužju. Konkordant, pravi on, ni moja stvar, temveč je »zadeva Svete Stolice in države SHS«. Zato da on ne more otežkočati zaključitve konkorda-ta. Glede glagolice pravi gosp. Sario, da je bil s svojim predhodnikom drem. Stadlerjem (I) vedno prijatelj »toga ve-likog privilegija, danog nama Hrvati-ma«, toda on za sebe in za ves episko-pat proglasa, da je to notranja cerkve-na stvar in da ne spada v konkordant! Baš v tem pa je jedro velike intrige, ki se plete v Rimu proti slovenskemu bo-goslužju s strani nekaterih naših cerkve-nih dostojanstvenikov. Vatikan je bil pripravljen dati slovensko bogoslužje v svečani konvenciji z našo državo, t. j. v konkordantu, intriganti pa so prepreču-jejo s teorijo, da se to vprašanje naše države, našega naroda ne tiče, temveč da je »notranja stvar« cerkve, t. j. da naj ostane pri starem! Te intrige bodo skoraj tudi javno pojasnjene in im vemo, da se bo potem pokazalo, kakšen pri-jatelj glagolice je gosp. Sario in še mar-sikdo drugi. V svoji izjavi končno gosp. Sario na previden način (»pronose se glasovi«) dolži dria. Janjica, da je insec-niral napad na nega. Medtem ko daje gosp. Sario te izjave, se vlada posvetu-je o ukrepih, ki jih bo storila proti njemu, iz česar se da sklepati, da je o sarajevskem nadškofu povsem drugače informirana, nego bi to nadškof rad in-formiral javnost o sebi. In kakor se do-znava iz beograjskih merodajnih kro-gov, je sicer res, da dr. Sario ni odstra-nil slike kralja Aleksandra v zavodu sv. Jeronima v Rimu, kakor se gosp. Sa-rić brani, pač pa je res in dovolj, da se je nad sliko skandaliziral z besedami: »Pa što će ta slika ovdje?« Radi tega se smatra kot povsem sigurno, da bo dr. Sario odstavljen.

+ Radičev vstop v vladu. Dne 7. ok-tobra je St. Radić izjavil po adviciji pri kralju novinarjem v Beogradu: »Mo-j vstop v vladu je gotova stvar. Gre za to, da postane medpredsednik vlade, in sedaj se išče samo še način. Tako bi, ako bi bilo na drugi strani gosp. Pašiću nemogoče voditi vladu, posle ter pazil, da se dela hitro in popolnoma v duhu sporazuma.« Ko so ga vprašali, kaj bi bilo, ako bi Pašić tega ne hotel, je St. Radić odgovoril: »Ako Pašić noče, pa hoče narod in to je glavna stvar.« Po Pašičevem povratku v Beograd pa se je takoj pokazalo, da je glavna stvar še vedno to, kar Pašić hoče. Medtem ko je St. Radić pred tednom dni še tako samozavestno govoril o svojem vstopu v vladu, pa piše včerajšnji poluslužbeni radičevski »Jutarnji list«, da so radikal-ni krogi iz Pašičeve bližine mnenja, da se bo rekonstrukcija vlade izvršila ne-koliko kasneje, ker ni to najvažnejše vprašanje sedanje vlade. Pašić se bo prej orijentirali glede radičevskih za-htev ter spoznati tudi razpoloženje kro-ne. »Jutarnji list« pravi končno, da bi vstop St. Radića v vladu mogel povzro-čiti snlošno rekonstrukcijo. Ker se pa smatra, da za to čas še ni dozorel se bo to vprašanje rešilo skupno z osta-limi stvarmi. ... Torej je St. Radić za-pet govoril o nečem, česar viši še vedno nekie v zraku.

+ Slično spričevalo o pojmovanju parlamentarizma daje sedaj tudi vlad- »Kmeti list«, ki med drugim podčrta-va: »Splošno znano je, da na interven-cije opozicijskih poslancev nobena vlada nič ne da, tudi na intervencije po-slancev SLS ne, ker se ti nahajajo v opoziciji.« Varali smo se torej tudi v tem, ko smo mislili, da vlada na kleri-kalne intervencije zato »nič ne da«, ker so nespretni in včasih naravnost fatalni. In le radi tega, ne pa ker so opozicijske, so jih odklanjale tudi ostale vlade, do-čim so ostale opozicijske intervencije in predloge uvaževale. Zatorej »Kmeti list« samo za sedanjou vladu razodeva, da komodno odklanja absolutno vse in-tervencije iz vrst opozicije. Po Pucliev-em je tedaj vobče napametneje, da vlada pošlje opozicijo domov. To bi bilo nekaj za tiste, ki se jim »na vladi« tresejo hlačke!

Danes veličastna premijera filma

Tat v raju

Dame in dekleta hitite v kino »Dvor«.

Iz Trboveli

t— Jubilejni koncert trbovelskega »Zvo-na«. Ustanovitev pevskega društva »Zvon« v Trbovljah je bila pred 30 leti za trbovelj-sko dolino in okolico v narodnostnem ozi-ru eminentne važnosti. Bilo je to sploh prvo narodno društvo v Trbovljah, ki je postalo kmalu žarišče vsega nacionalnega gibanja pri nas. Društveno delovanje tekom tride-setih let obstoja se lahko deli v dve veliki dobi in sicer v ono pred preobratom in v sedanjou po preobratu. Prva je imela naloge zbirati narodno čuteče domačine in jih kre-piti ter voditi v narodni samozaveštvu in odporni borbenosti. Prvi zbor, ki je štel 11 navdušenih pevcev, je imel na programu svojih vaj: Mi smo mi, Mladini, Slovence sem, Lepa naša, Slavjanska, Jadransko mor-jje, Slovenec i Hrvat. Povojno dobo je pev-sko društvo »Zvon« dobro umelo in je usmerilo vse svoje delovanje v umetniški smer na pevskega polju, po narodni osvo-boditvi naj sledi krepek kulturni razmah. Društvo so do sedaj predsedovali sledeči gospodje: Pankracij Gregore, župnik, Josip Moll, trgovec, Jože Goropec, posestnik, Ludvik Plavšek, rudniški uradnik, Josip Gorjup, rudniški uradnik, Franc Feštejn, rudniški poduradnik, in Pavel Vrbič, rudniški inženjer. »Zvon« si je nadel nalogo, po-staviti za jubilejnim koncertom 8. novembra t. l. mejnik svojem delovanju na poti kre-pke naravo. Bogati spored bomo še pravočasno objavili.

t— Dela pri čiščenju kanala na Vodi tik glavnice ceste so v polnem teku.

t— Tomboha konzorcija Narodnega do-ma v Hranjniku z okoli 200 dobitki, med katerimi so pojedini v vrednosti do 10.000 Din, se bo vršila 25. t. m. Opozorjamo na srečke, ki so povsod na prodaj.

t— Knjižnica Narodne št. Inice v Na-rodnom domu v Hranjniku je odprta vsak petek od 5. do 7. zvečer, na kar opozarja-mo posebno delavstvo.

t— Zadeva okrevanja v Guberskem je ni dokončno rešena, kakor smo se informi-rali, ker se je treba še pomeniti, na kakšen način se naj rida in v kakšnem obsegu, o čemer se bo sklepalo na prvi odborovi seji Bratovske akadije. Vsekakor pa ni ta za-deva nič več letos aktualna, ker je že na-stopila zima in je z njo stavba sezona pri koncu.

Iz Primorja

* Hrvatska zavarovalna policia. Zavarovalna družba »La Fondiaria« v Florenci izi-daja za svoje hrvatske zavarovalce v listji police pisane v njihovem jeziku. To je povsem v redu in prav in priporočajo ji vsem italijanskim zavodom in podjetjem, da se v svojih poslih z Jugoslaveni ozi-rajo na njihov jezik, kakor je dolžnost Jugoslo-venov, da zahtevajo polno uvaževanje svo-jega jezika v poslih z italijanskimi zavodi in podjetji. Fašisti so iztaknili pri Kopru tako-le hrvatsko zavarovalno polico in ta-koj se je dvignil vihar ogorčenja po nji-hovem listu »Il Popolo di Trieste«. Ako bi se pokazala celo taka zavarovalna tabla z dvojčičnim napisom, jo morajo fašisti po-nalagu njihovega glasila takoj uničiti. V starih provincah se dobilo italijani, ki me-nijo, da treba poštevati jezik prebivalstva v Julijski Krajini, toda doma so divjačine, ki delajo sramoto italijanskemu imenu!

* Iz Istre. V Trsteniku so imeli za va-škega načelnika prišli njenega domačina Jure Rotarija. Celotno italijanska vojska ob-last ga je bila pohvalila, da je dober na-čelnik. Sedaj pa so ga odstavili in imeno-van je za načelnika neki fašistovski pod-repnik. Podočina je radi tega protestirala pri županstvu v Račji vasi. — V Smoljane med hrvatsko ljudstvo hodi župnik iz Sv. Vincenta Zustovih mašo brat in pridigat. On je italijanščin in se poslužuje v cerkvi sa-mo italijanščine, hrvatsko nočejo pridigati in moliti. Takih fašistovskih duhovnikov z »drugorodno« krivjo je po Istri vedno več — Učitelj Berce v Boljuncu je bil odstav-ljen. Nakazana mu je polovica plače in iz-plačali so mu le za dva meseca, potem pa so plačilo ustavili. G. Berce je bil odstav-ljen seveda brez vsakega tehtnega vzroka. Italijanska oblast hoče slovenske učitelje uničiti.

* Zanimiv proces se obeta v Trstu. In-dijanec Edgar I. La Plante je bil v Laganu obsojen na večmesni zapor radi goljufi-je. Ta človek je hodil po Italiji elegantno obleden in je včasih nastopil v indijanskem kostumu, predstavljaljoč se za indijanskega princa in branitelja pravice indijanskega rodu v Ameriki. Lagal je, da ima v Ame-riki ogromno posestva in je znal izvesti iz nemške grofice Khevenhülle, posestnice v Rimicellu v Karaniji, nad en milijon lir. Mislil je, da poroči njeno hčer. Te dni ima biti indijanski slepar izročen sodi-šču v Trstu, kjer se bo vršila razprava pro-ti njemu radi goljufije, izvršene v Italiji.

* Nova preuredba ljudske šole. Italijan-ska »Gazetta ufficiale« od 14. oktobra ob-javlja kraljev odlok o novih določbah v ljudskem šolstvu. Novi odlok določa usta-novljenje začasnih pomožnih šol v občinah, kjer so šole prenapolnjene. V novih kra-jih se lahko otvorijo pomožne šole tudi tam, kjer znaša število šolobveznih otrok vsaj 10 duš, začasne pomožne šole pa se lahko smrelenio v stalne, če se prijavijo za pouk vsaj 50 otrok.

* Pogodovnanje Krasa. V Trstu se je ustanovil Gozdni odbor za tržaško pokraj-ino. Odbor je prevzel naloge prejšnje komi-sije za pogodovnanje Krasa ter je ustanov-il konzorcij, h kateremu so pristopile ob-čine: Trst, Triač, Tomaj, Avber, Najezina, Sežana, Senožeče, Šempolj in Dolina vas. Konzorcij za pogodovnanje Krasa bo skrbel za to, da se v doglednem času po-godbi golo krasko zemljišče, ki meri 2388 ha.

Naši kraji in ljudje

Razstava arhitekture in kiparstva v Ljubljani

V nedeljo 18. t. m. ob pol 11. dopoldne se odpre razstava arhitekture in kiparstva v Jakopičevem paviljonu. Mlada agila umetnika ing. arch. Dragutin Fatur in akad. kitar Tina Kos sta opremila tri sobe Jakopičevega paviljona z umetninami, ki predstojajo hotenja naše dobe tako v estetičnem kakor socialnem oziru.

Prvikrat nastopa v Ljubljani, odnosno v Jugoslaviji sploh arhitektura, združena s plastiko, utirajoča pot umetništvu hotenju v drugo četrt 20. stoletja. Razstava predstavlja vse glavne pogoje delokroga arhitekta in kiparja v harmonični celoti in okusni opremljeni.

Otvoritev razstave je združena s tolaženjem razstavljenih umetnin, s čimer bo obiskovalcem podana možnost vpogleda v interio samostojno koncepcijo in udeleževanje modernih dobrih odzvojnih duha.

Razstava arhitekture in kiparstva ostane odprta do nadaljnjega dnevnega od 10.—17.

Planinska razstava na Sušaku

Planinci iz Hrv. Primorja pripravljajo veliko razstavo, ki se odpre 18. oktobra v prostorih »Prve hrvatske štetionice« na Sušaku. V zadnjih časih se je navdušenje za turizmo v Hrv. Primorju tako povečalo, da ga je treba podžgati sedaj z razstavo. Ta bo imela dvojni pomen: propagandističen ter informativen.

Razstava, katero priredita zagrebški turistični klub »Slieme« ter sušasko planinsko društvo »Velebit«, bo nudila v prvi vrsti reprezentativno zbirko slik naših planin, dalje kolekcije mineraloških, geoloških in prirodopisnih predmetov ter končno favno naših brd. Diagrami bodo polasnevali, kakšen je posej naših planin v zadnjih letih in bodo pokazali, da je turistika od prevrata dalje silno napredovala. Kakor znano, so se turistične vrste zadnja leta okrepile posebno s planinci iz Hrv. Primorja, ki številno posejajo Gorski kotar, Kapelo, na tudi slovenske planine. Prav je tako! Turistika krepi fizično zdravje in dviga človeka v duševnem pogledu, radi česar moramo planinsko razstavo na Sušaku samo pozdraviti in prirediteljem čestitati na njihovi hvalevredni in koristni ideji!

Zanimive izjave o Črni gori in Dalmaciji

Ameriški publicist in prijatelj naše države gosp. Gordon Smith se je osebno udeležil svečanosti o priliki prenosa kosti vladice Petra Petrovića Njegoša na Lovčen. Gosp. Smith, ki je že ponovno pisal o Jugoslaviji v ameriških dnevnikih, si je ogledal našo jadransko obalo ter je dal sledeče značilne izjave o unitaristični ideji v Črni gori ter o tujem prometu v Dalmaciji bozgrajskim novinarjem:

»Nobenega dvoma ni več, da so se o priliki svečanosti na Cetinju in Lovčenu razbiliti nade vseh tistih, ki so še do zadnjega računali s Črnogorci kot z elementom razdora in separatizma. Črnogorci ljubijo Jugoslavijo prav tako kakor drugi Jugoslovenci. Zaman je rovanje izvestnih elementov v inozem.

stvu, ki hočejo prikazati svetu, da vlada Črnogorci pritiska in jih tlačijo. Vse to so izmišljotine, ki se ne dajo več razširati.

Kaj naj rečem o tujem prometu na jugoslovenskem Jadranu? Bilo bi treba kotorsko luko čim bolj popraviti in kotorsko urediti. S tem bi Jugoslavija postala naravnost privlačna dežela za tučce. Ne najdem primere za divote Kotora in Cetinja. 200.000 ameriških turistov, ki obiščejo vsako leto Benetke, bi nedvomno znatno okrepilo tujski promet v Dalmaciji. Če bi se uveljavila ugodna zveza med Benetkami in Sušakom Dalmatinska rivijera s svojo čudovito nanoramo je divna in prekaša francosko rivijero. Kdor le enkrat vidi te kraje, se jim ne more ustavi in jih mora priporočiti vsakemu turistu.

Ivan Dornič umrl

Radovljica, 16. oktobra.

Iz Sarajeva je dospela včeraj brzjavna vest, ki nas je silno razburila in potrla: »Ivan Dornič tukaj umrl«. Vest se je razširila z izredno naglico in vsakemu poštenemu človeku je bilo težko pri srcu ob nepričakovani novici. Vsi smo vedeli, da je ubilo energičnega in vztrajnega moža lastno, še nedovršeno delo. Tragedija vklene volje, ki ji nedostaja potrebne moči.

Dornič je bil že dalje časa v Bosni, kjer si je ustanovil veliko, novo industrijsko podjetje. Vsa dela so bila, kakor zatrjuje strokovnjaki, mojstrsko izvršena, toda še ne končana in vztrajni mož je bil na tem, da osnuje družbo, ki bi mu omogočila izvršiti zadnje delo. Sam je pisal: »To še uredim, potem pa pridem na Gorenisko in bom počival.« A usoda je odločila drugače. Ob napornem delu je prišel hiri, toda mironal ni. Prišel je še parkrat domov, da bi se odpočil, toda gnalo ga je vedno zopet nazaj k nedovršenemu delu. Ob svojem zadnjem bivanju na Lancovcu mu je zdravnik priporočal mir in počitek, česar si pa ni ulegel privoščiti in odšel je zopet za delom v Bosno. Ko je bil predzadnjič doma, smo ga obiskali in dobili vtis, da je usoda njegovega življenja zapečaten: bil je duševno in telesno strit kakor hrast, ki je včeraj vanj tresčila strela in mu odbila krono. Šel je zopet k delu z zavestjo, da ne bo nikdar užival sadov svojega truda in da se mu bliža konec. To slutnja je notrdila tudi v pismih na Sokola v Radovljici, pisanih tri dni pred smrtjo, v katerih toži, da je hudo bolan in se boji, da podleže. Iz teh pism veje gorla ljubezen do sokolskih bratov in sester, od katerih se iskreno poslavlja za slučaj, da umre. Kakor na človek vedno in vedno upa, je tudi on dostavil ob koncu pisma: »Več ustno!« V vseh pismih Sokolu in drugim izraža željo: »Pustite me v miru v Bosni.« Kaj je hotel reči s tem, ne vemo.

Kaj je bil pokojni Dornič za Radovljico in okolico, more presoditi le ta, ki so mu povojne razmere v našem kraju znane. Takoj po preobratu, ko se je zopet pričelo narodno delo, je krenko stopil na našo stran in podpiral napredno stremenje v vsakem oziru. Ko je bil Sokol vsled klerikalnih intrig postavljen na cesto, je stopil v krog sokolskih delavcev in jim nudil svojo dejansko pomoč pri gradbi Sokolskega doma. Napravil je načrte, dal lesni material, svojo tovarno in delavce na razpolago, ne da bi bil vprašan, kdaj in kdo bo kaj plačal. Le na ta način je bilo mogoče, da je bil z vztrajnim sodelovanjem

vsega članstva dograjen dom tekom dobrega polletja. Sokolski dom je kulturno središče našega okraja in da se je dvignil, da stoji danes trdno v smotnem in moralnem oziru, je mnogo pripomogel naš vrli Ivan Dornič, preprost tesarjev sin, neizoliran in neučeni, a od stvarnika obdarovan z veliko sposobnostjo, marljivostjo in vztrajnim pogumom.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

Nocojšnji sinfonični koncert v Mariboru

Danes v soboto zvečer priredi Narodno gledališče v Mariboru v Götzovi dvorani sinfonični koncert Beethovnovih skladb, pri katerem sodelujejo: gledališki orkester, pomnožen z godbeniki Glasbene Matice, ga Mitrovičeva kot solo pevka in ga Brandlova kot violinska virtuosinja. Koncert dirigira odhajajoči kapelnik Mitrovič. Prireditelj za katero vlada v Mariboru splošno zanimanje, je zasnovana kot odhodnica g. Mitroviča in njegove soproje, ki se po skoro triletnem trudopolnem in plodonosnem delovanju pri našem narodnem gledališču poslavlja od nas, da nastopi nov angažma v Zagrebu.

Ako se ozremo nazaj na razmere, ko je g. Mitrovič prišel v mariborsko gledališče, moramo ugotoviti, da je častna era v razvoju in umetniškem razmahu našega gledališča spojena z njegovim imenom in delom.

Njemu kot dolgoletnemu, rutiniranemu gledališkemu kapelniku ni dopuščala tenkočutna vest, da bi eksperimentalni in se lovili za nedosegljivimi celji, postavljali na oder za naše razmere pretežke polovčarske izvajane predstave; nasprotno, g. Mitrovič se je ves čas svojega delovanja v Mariboru držal načela, da bodi vsaka predstava zakončena celota. Sledeč temu pravcu, je začel v lažjih delih in stopal, metodno vzgajati umetniški ansambel, zbor in orkester, nevdzdržoma navzgor. Na ta način mu je uspelo, da je uprizaril s pomočjo svoje muzikalne naobrazbe, natančnosti, marljivosti, okusa, temperamenta in čustva opere: Carmen, Trubadur, Cavalleria rusticana in Tosca.

V teku treh sezon je g. Mitrovič dirigiral po velik večini sam nastudiral in deloma

režiral sledeče opere: Faust, Trubadur, Urv, Cavalleria, Zlatorog, Bolième, Janko in Metka, Carostelec, Prodana nevesta, Carmen, Zrinjski, Trubadur, Mignon, Ksenija, Marta in Tosca ter operete: Skrijankov gaj, Umetniška kri, Knežinja Čardaša, Baron Trenk in Stambulska roža. V vsem je v tej dobi okoli 200 krat stal pri kapelnškem pultu.

Svojo uspehov pa bi izostalo, da ni imel v svoji soprogi marljive in muzikalne so-

trudnice. Ga Antica Mitrovičeva je z lepim uspehom absolvirala vse prve dramsko-sopranske partije, je učinkovito podala izrazite altovske vloge kot so Carmen in Azucena in se razentega žrtvovala za opereto, kadarkoli je to zahtevalo gledališče. V prvi sezoni je nastopala tudi v dramah, kar je pa morala v interesu svojega glasu pozneje opustiti. Kulminacijo njenih uspehov tvorijo: Tosca, Carmen in Santuzza, — pevsko in igralsko dobre kreacije.

Mirno lahko trdim, da sta g. Mitrovič in njegova soproga služila mariborskemu oderu z vsemi svojimi sposobnostmi, požrtvovalno udanostjo in nesebično ljubeznijo. Sedaj, ko se od nas poslavlja, nas kljub tesni čustvom navdaja prijetna zavest, da sta svoje delo in trud nagradila s tem, da postane člana najvišjega glasbeno-umetniškega zavoda naše kraljevine. Želeči jima na njuni nadaljni poti novih uspehov in lavo rlik, se jima ob slovesu zahvaljujemo za

KINO IDEAL

Sobota 17., nedelja 18., ponedeljek 19. in torek 20. t. m.
Senzacija sezije 1925/26.

„S filmskim aparatom okoli sveta“

Filmska ekspedicija iz leta 1923. pod vodstvom dr. Colin Rossa — okoli sveta. Isti je bil vodja ekspedicije, pisatelj in operater, isti je ustvaril film kulturne, brezmejnne vrednosti. Ameriški Imperij — Japonska — Kina — Indija — Siam — Otok Balj.

Fredstave v delavnikih: popoldne ob 3, 5, 6, 8 in 9 uri.
Predstave v nedeljo: ob pol 11 dopoldne, popoldne ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9 uri

užitke, ki sta nam jih nudila ter ju prosimo, da ohranita svojo naklonjenost mariborskega gledališča tudi v bodoče s stalnimi gostovanji. Občinstvo pa pozivamo, da se v znak hvalečnosti in priznanja v čimna večjem številu udeležijo nocojšnjega poslovnega koncerta pri Götzu.

Gibanje zasebnih nameščen- cev

V dneh 18. in 19. oktobra zboruje v Beogradu kongres organizacij zasebnih nameščenecv. Zanimanje za ta, v socialnem in pravovarstvenem oziru zelo važen kongres je izredno veliko. Kongresa se v imenu Zveze društev zasebnih nameščenecv v Ljubljani udeležijo predsednik Zveze gosp. Val. Urbančič.

Dnevni red obravnava najaktualnejša vprašanja gospodarske in socialne vsebine ki morajo zanimati vsakega za sebe nameščenca. Zasebno nameščenstvo po vojni ni padlo v prepad materializma in ni grozilo s surovo silo revolucije. Po svoji inteligenci je znalo regulirati svoje zahteve in težnje po danih gospodarskih in notranjopolitčnih prilikah. Kazalo je veliko zmernosti in potrpežljivosti in osvedečevalo, da se čuti le kot edinica, ki je tesno zvezana s celotnim našim gospodarskim življenjem. Toda ta evdivdenost in zmernost zasebnega nameščenstva, ki je morda včasih in pri posameznih prilikah sicer malo mešila tudi na brezbriznost, je bila po krutem življenju golofana s pritiskom brezposelnosti je bil nameščenstvu zadan usodenolni udarec: pod težo tega udarca je bila zlomljena poslednja borbenost in one skrajne socialne pridobitve, ki jih je naša socialno — politična zakonodaja nudila zasebnemu nameščencu, so se spreminjale v meglo. Socialno življenje nameščenca stori v temo brezposelnosti. Zdi se nam, da je reprezentanca našega gospodarstva zmerno razpoloženje nameščenecv slabša vračala in da ni kazala pravega razumevanja za resnico, da so zasebni nameščenči živ motor celega gospodarstvenega življenja. Brezposelnost se je širila, najprej v posameznih slučajih, kmalu zelo splošno. Brezposelnost je brezpravju dajala korajžjo.

Zavedamo se neizmerne važnosti zasebnega nameščenstva za celokupno naše narodno in državno udejstvovanje in zato se tega vsedržavnega kongresa veselimo. Vemo, da ta kongres pomeni le prvi poskus stititvi vrste nameščenecv v celi državi v močno bojno in odpornost silo, toda že sam poskus je korak naprej. Le žalostno bi bilo, ako bi kongres služil za slepilo za razne politične in osebne ambicije. Zato bomo s posebnim zanimanjem sledili razpravi o konsolidaciji gibanja nameščenecv.

O uspehu in poteku kongresa bomo poročali.

Tatvina v skopljanski kaz- nilnici

V skopljanski kaznilnici so odkrili zanimivo tatvino. Blaginjak zavoda, invalid Miloslav Miletič, kateremu manika desna roka, je prve dni meseca oktobra izplačeval kaznilniške nameščence in je pri tem pozabil na mizi deset bankovcev po 1000 dinarjev. Nato je prišel v pisarno kaznieneec Stevan Makuljevič, ki je obsojen na 12 let težke ječe ter je opravljal v zavodu doslej posle — sarniškega sluga. Pometal je sobo in brisal prah s pohištva ter zagledal na mizi vabljive bankovce. »Kaj, ko bi to bilo moje!« Tisoč Din je takoj zavrnil, ostale bankovce pa je zamenjal za 150 dolarjev in dva zlata napoleona.

Blaginjak ni natančno vedel, kdaj mu je zmanikal denar ter je opazil primanjkljaj šele potem, ko je delal računski zaključek. Uveril se je, da mu manika v blaginji deset tisoč dinarjev, a kako je ta vsota izginjala, si ni bil na jasnem. Slednič je začel sumiti, da je morda okraden. Sum je padel na Makuljeviča, pri katerem so kaznilniški organi izvršili preiskavo — žal, topot brez uspeha.

Makuljevič je bil namreč prebrisan lopov in je kot izrulen tat skril denar pod neki zaboj. Kmalu na je kaznilniško osebo doznalo, da je Makuljevič kmoval v mestu blago v neki manufakturni trgovini. Lopov je prinesel denar na čuden način iz kaznilnice. Prerezal je hlebec kruha v sredini in stlačil v k-nh denar, ameriške dolarje. Vzel je hlebec pod pazduho in se je napotil ž njim v mesto, kjer so čuvaji kupovali hrano za kaznienece. Neopaženo je izginil med nakupovanjem v manufakturno prodalno Stevana Janičevića ter se zašel poročati za kosa blaga, o katerem je dejal, da ga rabi za obleko. Ko so izvedeli za to, v kaznilnici, so izvršili pri Makuljeviču drugo preiskavo. Tat je zopet tatil delanje in je zatrljeval, da je nedolžen. Šele batine so ga prisilile k

Danes veličastna premijera:

First National superfilma, Newyork:

„Tat v raju“

Moderno razkošni družabni roman iz krogov milijarderjev v 6 velikih dejanjih.

Film, ki prekaša vse!!!

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.

14.000 730

Predstave ob nedeljah ob pol 11 dop in ob 3, 5, 6, 8 in 9 uri zvečer, ob dovolavnikih ob 4, 6, 8 in 9

priznanju, da je denar res ukradel. Policijski pisar, ki je vodil to preiskavo, je imel mnogo dela, preden je doznal, kam je Makuljevič skril bankovce. Zašil jih je namreč med podlato kaznilniških čevljev, kjer so našli dolarje in dva zlatnika. Zanimivo je pri Makuljeviču tudi to, da ga je kaznilniška uprava v zmotnem mnenju o njegovih dobrih lastnostih, nedavno predložila v pomiloščenje. Sedaj bo morala priporočilo preklicati.

Nov uspeh Vidovičeve šole za odrasle

Vidovičeva šola za odrasle v Sarajevu beleži že lepo število uspehov. Pripomogla je par tucat ljudi do boljše eksistence s tem, da jih je pripravila za zrelostni izpit na srednji šoli. Koncem prošlega šolskega leta je maturiralo z dobrim uspehom 7 novih Vidovičevih učencev, 12 pa jih je uspešno prestalo malo maturu. Med temi učenci je zopet več delavcev, ki nimajo nobene druge predizobrazbe kot navadno ljudsko šolo. V dveh letih so si pridobili toliko znanja pri Vidoviču, da se danes lahko merijo s takimi, ki so študirali po 7 in 8 let redno na srednjih šolah.

Med absolventi velike mature vzbujajo letos posebno pozornost krojaški no-močinik Danilo Marić iz Sarajeva. Marić je bil zaposlen v krojačnici Ilie Trifkovića v Sarajevu, ulica Kralja Petra. Pomočnik je prehranjeval s svojim zaslužkom petero nedoraslih bratov in svojo onemogočeno mater, zvečer pa je zahajal v Vidovičev tečaj. Napredoval je tako dobro, da so se mu profesorji pri izpitu čudili. Sedaj namerava nadaljevati svojo krojaško obrt, da lahko še zanaprej preživlja mater in brate ter sestre, istočasno na bo študiral na univerzi. Na ta uspeh je g. Vidović lahko ponosen kakor na vse dosežanje dobre rezultate svoje šole.

„Mesto skušnjav“

Pride v kino »Dvor«

Izkušeni avtomobilisti

obdejujejo te dni na naših cestah in ulicah nov francoski tip avtomobilov nizkega in luksuznega načina konstrukcije ter ne morejo vsled sarajno praktične zunanje opreme spoznati njihove znamenje. — Izbor no ponikljen hladilec, impozantni žarometi in elegantna tapetniska dela sedčev vzbujajo naravnost veliko radovednost in pozornost. Takoj se lahko ugotovi, da se avtomobili s la Michelin-Pneumatiko dobijo pri tvrdki R. Jurza, Zagreb, Nikoličeva ul. 9/d.

To je pri nas še malo znanišvo, rdeče in modro pleskani in tapetirani, nizko konstruirani »Ford« avtomobil, ki s svojo simpatično pojavo napravila veliko veselja in zanimanja pri naših avtomobilistih.

Radio-Balsamica.

Zdravilo proti revmatizmu.

To zdravilo je od vseh svetovnih zdravniških kapacitet priporočeno kot najhitrejšo in najboljšo zdravilo, ki uspešno deluje v človeškem telesu. Dve do tri stekleničice tega zdravila morejo ozdraviti tudi najstarejši revmatizem, gihit in revmatični ischias. Popolnoma naskodljivo zdravilo za srce. Zdravilo Radio-Balsamica dr. Ivana Rahljeva zavzema prvo mesto po svoji vrednosti v vseh evropskih državah, v katerih se vsled ogromnih naročil otvorili veliki laboratoriji za njegovo izdelovanje in prodajo. O hitrem in popolnem delovanju zdravila Radio-Balsamica pričajo potrdila raznih profesorjev, zdravnikov in mnoga zahvalna pisma ozdravljenih. Za izdelovanje in prodajo zdravila Radio-Balsamica v kraljevini SHS je poverjen laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica št. 43.

Poslano

Dva uslužbenca, ki sta bila pri meni odslovljena, iščeta baje pri raznih strankah dela in obenem mene obrekujeta, da kot koncesionirani izdelovatelj novih pletilnih strojev nisem upravičen izvrševati popravil in da so moje izvršitve slabe.

Kot protidokaz pričajo številne pohvale in prepričan sodbo o moji solidnosti cenj, odjemalcem.

Prosim, da se mi blagovolijo naznaniti enaki slučaj obrekovanja, da si zamorem poiskati zadoščena.

Fren Kos

trgovec in izdelovatelj pletilnih strojev, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Za lesensko prodajo kolesa in šiva'ni stroji

cene znatno nižane pri

J. Gorec Palača Ljubljanske kred. tne banke
Znižane cene! Znižane cene!

Kaj sličnega še nismo videli!

Smeh! Krohot! Vrskanje! »Tjulen v zastavljalnici« ali »Vesoljni potop« Kolosalna burka v 6 dejanjih — Originalna vsebina — V glavni vlogi izvrstni

S. CHAPLIN v novi maski!

Vse poponoma novo in prvič v Jugoslaviji!

Izven sporeda: Hrv. sokolski zlet v Zagrebu leta 1925. in Vseslovenski sokolski zlet v Pragi leta 1911. — V sprevedu se posebno razločno vidijo znani ljubljanski

obraz! ... Ne zamudite! — Predstave ob: 4, 1/6, 1/8, 9.

ELITNI KINO MATICA (tel. 124)

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama:

Sobota, 17.: »Pegica mojega srca« B.

Nedelja, 18.: »Zimska pravljica« Izv.

Opera:

Sobota, 17.: »Hoffmannove pripovedke« C.

Nedelja, 18.: »Nabori Povratka«. Premijer.

Izven.

Nedelja, v Narodnem gledališču v Ljubljani, v nedeljo 18. t. m. vprizori se v dramskem gledališču Shakespeara pravljica »Zimska pravljica«, ki je dosegla pri vseh dosedanjih vprizoritvah največji uspeh.

V operi se pa pojeta enodeljanki »Cavalleria rusticana« in opera »Glumaci« pri nižanih cenah. Repertor prihodnjega tedna se objavi v nedeljski številki.

Sonatin večer v Celju. Dne 4. novembra t. l. priredita z Karel Sančan in pianistinja ga Marija Sančanova v Celju koncert (v mestnem gledališču) s sledečim sporedom: Vit. Novak: sonata v D-molu; Joh. Brahms: sonata op. 108 ter J. B. Foerster: sonata op. 1 v H-molu.

Filharmoničen koncert v Sarajevu. Sarajevska filharmonija odpre letošnjo glasbeno sezono s koncertom Janes. 11. oktobra. Na sporedu ima skladbe Cesarja Francka, Saint-Saensa, D'Ambrasia, Poppierja in Wieniawskega. Sodelovala boata na pro-

dukciji violinistka Blanka Höllerjeva in pianist Klement Menšik.

Pirandellova slava v Nemčiji ugaša. Berlinsko časopisje pravi, da nima njegova zadnja dela onega uspeha, kot bi ga bilo pričakovati. Uprizoritev drame »Mož, žival in čednost« je le zunanega pomena ter se ima zahvaliti za uspeh izborni režiji. Tudi kritika je postala napram Pirandellu hladnejša in zmernejša kakor je bila lani, ko se je javljalo delo »Šest oseb išče avtorja«.

Tri najboljše drame v Italiji so po sodbi revije »Opice in ogledalo« komadi: Uragan, Resnica in Duše na križpotju. Revija je namreč razpisala javen natečaj za troje najboljših sodobnih italijanskih dramskih del, katerih avtorji so po vrsti: Nicolo Spano, Giacomo Falorni in Ugo Mateucci.

Član hudožestveniških disidentov v Beogradu. Bivši član hudožestveniških disidentov, g. Vyrubov je gostoval te dni v Beogradu. Igral je v tamošnji drami vlozo Ferdinanda v Schillerjevi drami »Kovarstvo in ljubezen«.

Nov odbor »Proletnega salona« v Zagrebu. Na zadnjem občnem zboru »Proletnega salona« v Zagrebu je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik arhitekt Vladimir Baranyai, podpredsednik in blaginjak kipar Hinko Juhn, tajnik književnik Boško Tokin. Prihodnja razstava »Proletnega salona« bo letos meseca decembra v Zagrebu.

Domače vesti

Ne pozabite

da poteče že prihodnjo soboto dne 24. t. m. termin za priglasbe k žrebanju II. serije »Jutrovi« nagrad, ki se vrši

5. novembra

ko se bo žrebalo 1000 nagrad, vrednih nad 30.000 Din. Prva nagrada 7.500 Din (v denarju). Jutri izide podroben razpis za to vrsto nagrad zadnjih in kdor se od opravičencev še ni priglasil, naj to stori v lastnem interesu takoj!

!!!

* Minister dr. Krajač na Sušaku. Minister za trgovino in industrijo dr. Krajač je predvčeršnjim odpotoval na Sušak, da na t. m. mesta prouči tamkajšnje gospodarsko-politične razmere. Jutri se minister vrne zopet v Beograd.

* Izpremembe v državni službi. Ministrstvo pošte in brzojava je izpremenilo svoj prvotni odlok in uvrstilo nekatere službenice podružnice pošte hranilnice v Ljubljano, ki kakor sledi: ravnatelj dr. Ignacij Rutar v 3. skupino I. kategorije; pomočnik ravnatelja Ivan Avsenek v 5. skupino I. kategorije; šef oddelka Josip Potokar v 2. skupino II. kategorije; uradnik Ivan Planinc v 3. skupino II. kategorije; šef oddelka Josip Lavrič v 3. skupino II. kategorije; uradnik Dušan Podgornik v 4. skupino II. kategorije; uradnik Franc Kramar v 4. skupino II. kategorije; uradnik Maks Komar v 4. skupino II. kategorije in Josip Florjančič v 3. skupino III. kategorije. — Definitivno so nameščeni začasni srednješolski profesorji: Josip Kovač na gimnaziji v Novem mestu, Rudolf Grošelj na I. državni gimnaziji v Ljubljani, Fran Ančič na III. realni gimnaziji v Ljubljani ter strokovna učiteljica Ljudmila Svetličič na II. realni gimnaziji v Ljubljani. Strokovni učitelj v Mariboru Josip Lampe je imenovan za učitelja na II. deški meščanski šoli v Ljubljani.

* Osebnost. Kakor javljajo iz Prage, je odlični naš arhitekt g. Josip Plečnik, profesor na tehnični fakulteti ljubljanske univerze, izvoljen za rednega člana češko-slovaške akademije znanosti in umetnosti v Pragi.

* Inženjerski-diplomski izpit je izvršil s prav dobrim uspehom te dni na gospodarski-šumarski fakulteti v Zagrebu g. Ciril Dimnik iz D. M. v Polju.

* Sestanek ženske male antante. V smislu sklepa poslednjega sestanka ženske male antante v Beogradu se bo letošnji sestanek ženske male antante vršil početkom prihodnjega meseca v Atenah. Sestanku bo predsedovala predsednica ženske male antante gospa Leposlava Petković-Maksimović, ki je bila v to svrhu izvoljena na prošlem sestanku v Beogradu.

* Izpovedi izpraznjenih mest pri Glavni kontroli. Predsednik Glavne kontrole je obvestil finančnega delegata, da Glavna kontrola nujno želi, naj bi se za mesta, razpisana na »Službenih Novinah« od 5. oktobra t. l. br. 227, v večjem številu potovali tudi Slovenci; prošnje se sprejemajo tudi še do konca tekočega meseca, čeprav je konkurz ni termin že s 13. t. m. potekel. Brez dvoma bi bilo samo v vsestranskem interesu, ki bi bil poziv g. predsednika našel čim večji odziv zlasti pri našem pravniškem narodu, ki bi imel pri Glavni kontroli hvalježno in s različnimi ugodnostmi (neodvisnost, posebne dohode, nagrade) zvezano to rišče za svoje udejstvovanje. Reflektanti, ki žele nadaljnji posojili, naj se obrnejo na finančnega delegata.

* Smrtna kosa. V Sarajevu je umrl g. Iv. Derman, lesni industrijalec na Lancovem in v Fojnici. Bil je vedno navdušen in zvest pristaš SDS. Blag mu spomin!

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl v starosti 75 let bivši vodja keramične tvornice Edvard baron Gruttschreiber. Starejši žalcani in okoličani se dobro spominjajo družabnega in muzikalno nadarjenega gospoda, ki je v družbi rad zaigral na klavirju slovenske pesmi. Kot pristen Nemec se je priučil slovenskega jezika in Savinjsko dolino je vzbujal kot drugo svojo domovino. Njegove telesne ostanke so k večjemu počitku položili na mestnem pokopališču v Celju.

* Reorganizacija policije. V notranjem ministruvstvu so izdelali načrt novega zakona o reorganizaciji policije. Po tem načrtu se določa ustanovitev direktorja javne varnosti in vojnega oddelka javne sile. Policijska se deli v državno in mestno. Okrožna načelnost je popolnoma uklicena, a srezka in županjska dobe svoje posebne referente. V mestih bodo vršile službo samo mestne straže, a orožništvo predstavlja po tem načrtu samo javno silo.

* Narodna Odrbana v Beogradu za Koroško. Povodno petletnice plebiscita v Koroški je Narodna Odrbana v Beogradu priredila večeraj popoldne v slavnosti dvorani stare univerze predavanje »O koroškem vprašanju«. Predaval je dr. Stavko Vigele, bivši tajnik zunanjega ministruvstva.

* Jugoslovenska Matica opozarja, da se bo vršil jutri v nedeljo pokrajinski zbor delegatov v Ptuju. Pričakovane vozne olajšave še niso naznanjene od prometnega ministruvstva. Če jih dobimo, javimo to v Ptuju na zboru.

* Koroški dan v Zagrebu. Sokolsko društvo I. v Zagrebu (Bogovičeva ul. 7) bo proslavilo »Koroški dan« danes ob pol 9. zvečer in sicer v obliki »Sokolskega zbora za Koroško«. Na proslavo so pozvana vsa nacionalna združenja mesta Zagreba.

O koroškem plebiscitu bo govoril br. A. Brozović, razen njega pa tudi brata Dušan M. Bogunović in Milutin Urbani. Koncem zborovanja se bo predlagala resolucija, slična oni, ki je bila sprejeta na »Koroškem drevo« Sokolskega društva v Šturu. Pričakuje se, da bo udeležba občinstva na prireditvi ogromna. Slovence, ki bivaajo v Zagrebu, pozivamo, naj se tega »Koroškega dneva« udeleže v obilnem številu.

* Pneumatika? Najboljša je Michelin cable od it. R. Jurza, Zagreb, Nikolčeva 9/d. * Častno občinstvo. Občina Zabukovje pri Sevnici ob Savi je imenovala v svoji seji dne 27. septembra 1925. g. Antona Eržena, šolskega upravitelja v Podgorju in Blaža Jurka, šolskega upravitelja na Razborju, vsled njih izrednih zaslug za občino za svoja častna člana.

* Novi bankovci po 5 dinarjev. Narodna banka je naročila pred več meseci v Franciji izdelavo novih novčanov po 5 dinarjev. Pričakuje se, da bodo večje količine v kratkem transportirane v Beograd in bodo takoj prišle v promet.

* Razsodišče rudarskega zavarovanja v Ljubljani. G. minister pravde je v sporazumu z g. ministrom za šume in rudnike imenoval pri razsodišču rudarskega zavarovanja v Ljubljani za predsednika g. višjega sodnega svetnika Frana Rekarja in za njegovega namestnika g. višjega sodnega svetnika Petra Keršiča v Ljubljani.

* Redka starost. V dalmatinski Podgori je 15. t. m. bivši posestnik Šimen Kurtić praznoval 100 letnico svojega rojstva. Starac je še popolnoma svest in zdrav, le oči so mu nekoliko opesale. Zanimivo je, da je Kurtić celo svoje življenje užival zelo priprosto hrano. Za plačo mu je služila samo voda.

* Nov dnevnik v Beogradu. Beograjski »Pokret«, ki je izhajal doslej enkrat na teden, je 15. t. m. postal dnevnik. Lastnik lista je znan publicist Mirko Cvetkov, ki je izdal prei »Novi list«. Novi dnevnik izjavlja, da ne bo posvečal posebne pozornosti dnevnim senzacijam, marveč publicističnemu obdelavanju dnevnih problemov. Posebnost dnevnega »Pokreta« je »Dnevna govorilnica«, v kateri naj bi zastopniki vseh struj in mišljenj izrazili svoje mnenje o važnih aktualnih vprašanjih.

* Pseudo-minister v Osijeku. V Osijek je dospel te dni neki pustolovec, ki je pod imenom finančnega ministra dr. Stojadinovića posetil tamkajšnje gospodarsko razstavo. Dan poprej je nekemu listu lansiral vest, da je iz Beograda prišel na državno posvetbo Belje, odkoder poseti tudi osiješko razstavo. In res! V ponedeljek popoldne je pristolepec pod imenom »ministra dr. Stojadinovića« obiskal razstavo, kar so registrirali tudi osiješki listi. Osiješka policija se je o zadevi informirala v Beogradu, odkoder je prišel odgovor, da minister dr. Stojadinović sploh ni zapustil Beograda. Takoj se je potrebno odredilo, da se laži minister aretirajo. Ko so detektiv prihiteli v hotel, je ptiček že odfrkal neznano kam.

Nosite samo **Voika** čevlje in nogavce. Prodajalca: Krekov trg št. 10.

* Železniška postaja »Dubrovnik«. Dubrovniško meščanstvo je prometnemu ministruvstvu poslalo spomenico, v kateri zahteva, da se naziv postaje Gruž izpremeni v Dubrovnik, ker je to železniška postaja za celj Dubrovnik, dočim je Gruž le njegovo predmestje. Meščani žele, da se lepo ime njihovega mesta povsod uveljavi, ne pa da se zapostavlja, kakor se je to dogajalo do osvojenja.

* Narodni poslanec okraden v vlaknu. Trgovcu in poslancu Iliji M. iz Beograda so v četrtki na vožnji iz Beograda v Zagreb tatovi ukradli listino z 800 Din gotovine in menico za 300.000 Din na ime Milana Topolovića.

* Za »Jadransko Stražo«. Samoupravni odbor baško-bodroške županije v Somboru je »Jadranski Straži« v priznanje njenega patriotičnega delovanja votalr znatni prispevek v znesku 20.000 dinarjev.

* Skok iz aeroplana. Povodom razstave avijonov beograjskega aerokluba se bo jutri popoldne na prostoru med Savo in železniško progo Beograd-Zemun izvršil zanimiv eksperiment spuščanja iz aeroplana s pomočjo padala. Eksperiment se izvrši s padalom, ki je bilo izdelano v naši državi.

* Izsuševanje Skadarskega jezera. V Podgorico v Črni gori je dospel te dni laženjer vojnega ministruvstva Kopecki, da na lico mesta prouči načrte za izsuševanje Skadarskega jezera. Pripravljalna dela za izsuševanje so v teku.

* Glasbena Matica v Ljubljani razpisuje za svojo podružnico v Kranju mesto v'lojnškega učitelja. Prosilci, ki se morejo izkazati s popolno kvalifikacijo kot v'lojnški učitelji, naj vložijo svoje prošnje do 28. t. m. na naslov Glasbene Matice v Ljubljani. Podrobna pismenila dale pisarna Glasbene Matice.

* Iz Slovenjgradca poročajo, da je tamkajšnje rojstvo hibo velikega nemškega skladatelja Hugona Wolfa kupil šoštanski tovar nar Franc Woschnagg.

* Poštno brzojavna strokovna šola v Ljubljani. Ker se je v področju poštnih direktorij ljubljanske začelo pojavljati pomanjkanje kvalificirane osnobe, se bo kakor v

Mr. Stanko Hočvarjeva
aromatična železn. tinktura

zoper slabo prebavo in za oslabele.

Steklenica 20 Din, po pošti od 3 stekl. dalje

Lekarna Hočvar, Vrhnika.

5316

Danes veličastna premijera filma Tat v raju

Dame in dekleta hitite

v kino »Dvor«

drugi pokrajinih tako tudi v Ljubljani v kratkem aktiviral poštno-brzojavni tečaj, ki bo menda pripomogel, da dobi poštna uprava zadostno število za poštno-brzojavno službo kvalificiranih moči.

* Roparski umor. V Javorniku, občina Črna, je bila v noči od ponedeljka na torek umorjena v svoji spalni sobi 14 letna pastirica Elizabeta Molar. Na brže se je v sobo utihotapil neznan ropar zvečer, ko soba ni bila zaklenjena. Zločinec je po izvršenem zločinu odnesel razne stvari v vrednosti 1800 Din. Izsledovanje je ostalo doslej brez uspeha.

Iz Ljubljane

u— Klerikalno mestno gospodarstvo. Pišejo nam: Neki g. K. je kupil v Trnovem za malenkostno vsoto par sto metrov dolgo, kakih 70 metrov široko in do 3 metre globoko jamo. Da pridobi ta svet na vrednosti je bilo treba jamo na ceneni način zasuti. To je bilo doseženo s tem, da je klerikalni občinski svetnik v občinskem svetu staval predlog, da se jama z mestnimi smetmi brezplačno zasuje. Občinski svet je predlog sprejel in jama s smetmi zasipajo — že dve leti! Ker zaradi tega Trnovčani in Krakovčani tudi za drag denar ne morejo dobiti smeti za svoje travnike in njive in ker se je iz jame razširjal neznošen smrad, so se pritožili pri gerentu g. Turku, ki si je stvar na lico mesta komisijsno ogledal in odredil, da se nadaljnjo brezplačno dovažanje smeti takoj ustavi in da izvrši g. K. še potrebno zasipanje na lastne stroške. Smeti, ki jih je dovažala mestna občina dolgi dve leti in s tem ustvarila privatniku dobro porabno zemljišče, so vredne dosti nad 80 tisoč Din, in za to vsoto so klerikalci samo pri tej »akciji« odkoovali mestno blagajno in pokazali, kako oni razumejo komunalno politiko. Posestniki travnikov in vrtov te dobrote niso mogli biti deležni! Zasipanje jame in izravnavanje navoženih smeti vrše vojaki trnovske vojašnice; na čigavo povelje in na čigave stroške, ne vemo, Upamo da bomo Trnovčani v kratkem rešeni tudi neznoznega smrada, ki izpuštevajo iz te jame in zastruplja vso okolico.

u— Takovanje ljubljanskih cest. »Slovenec« se je obregnil pred par dnevi v ljubljanski gerentski svet, češ da bi pametneje stori, ako bi zidal stanovanja, kakor pa asfaltiral ljubljanske ceste. Ugotovili smo nato, da je prejel gerentski svet denar za takovanje Miklošičeve ceste iz državnega kladrinskega fonda, da se ta denar ne sme porabiti za druge namene in da takovanje te ceste prav nič ne obremenjuje mestne občine. »Slovenec«, ki je šele na svoje bedasto zaletavanje v gerentski svet in na naše ugotovitve zvedel, odkod je denar za takovanje ljubljanskih cest, priznava sedaj, da takovanje ne obremenjuje občine in da se sprejete milijonske vsote sme jo porabiti samo za ceste. Izgovarja se pa, da bi sploh o tem ne pisal, če bi »napredna baharija molčala o vzornem mestnem gospodarstvu« in da je gerentski svet izpolnil samo svojo dolžnost, ako je dvignil denar iz kladrinskega fonda. No, »napredna baharija« pa sploh ni govorila o Miklošičevi cesti, dokler ni napadel gerentskega sveta »Slovenec«. Se danes bi ne vedel, odkod denar zanjo, ako bi ne izval debate z očitkom, da se grade ceste, ne pa bolj potrebna stanovanja. Sedaj »Slovenec« na dolgo razklada, kaj je to kladrina in kladrinski fond. Njegovim komunalnim politikom je ta razlaga pač potrebna. Ker pa pravi, da gerentskemu svetu ni bilo treba nič drugega storiti nego »dregati« v Beogradu, odkoder spravil denar sicer v resnici tisočkrat težje nego murna iz luknje, potem pa prejem nakazila samo kvitiratu, kar je vsa zasluga gerentstva, priznava nehotno samu to zaslugo gerentskega sveta. Ugotavljamo poleg, da bivši občinski svet pod klerikalno komando v Beogradu ni za Ljubljano ničesar izdregal, še manj pa ljubljanski poslanec in načelnik SLS dr. Korošec. Vsi skupaj niso niti murna izdregali iz luknje, pač pa so to storili predsednik gerentskega sveta dr. Dinko Puc, minister dr. Žerjav in njegov pomočnik Iv. Mohorič.

u— Predavanje dr. Korošca. V ljudskem domu je dr. Korošec sredi predaval o politiki Jugoslovenskega kluba pred prevratom in v dnevi ujedinenja. Tema, zanimiv ravno tudi zato, ker je dr. Korošec (osobito po Krekovi smrti) obvelal za najvidnejšega akterja »deklaracijske politike« je v Ljudski dom privabil tudi nekaj poslušalcev, ki niso somišljeniki SLS. Izvajanja dr. Korošca so sicer bila stvarna in poljudna, žal pa nikakor izčrpana kar je deloma naravno ker si je predavatelj s pomočjo malih beležek moral sprti osveževati spomin, pri čemer je zagrešil tudi precej netočnosti in pomanjkljivosti. Tudi nekoliko neveljavnosti je bilo vmes. Dr. Koroščevo predavanje iz njegovih najslavnejših dni so absorbirale predvsem interesantne epizode iz dunajske parlamentarne politike, peripetije na dvoru in doživljaji z dunajsko kamarijo. Kakor nekoliko opravičevanje s stališča poznejše politike SLS se je glasil dr. Koroščevo zaključek: »Ako kdo misli, da bi za nas Slovenec bilo boljše če bi Jugoslovenski klub bil vodil drugo politiko, se moti. Razkosali bi nas na vse konce in kraje«.

u— Klerikalna blamaža. »Slovenec« poroča, da je veliki župan zavrnil pritožbo dr. Stanovnika in tovaršev proti nakupu zemljišča JSS, dr. Kisovec in Učiteljskega konvikta, obenem pa odločil, da mora tvoriti podlago za nakup sodna centev. Ob enem trdi, da je s to rešitvijo priznal veliki župan upravičenost pritožbe dr. Stanovnika in tovaršev, ker je v nji izrečen dvom glede pravilnosti cene nakupljenih zemljišč. Ugotavljamo, da se dr. Stanovnik in tovarši sploh pritožili proti nakupu in upra-

Volnina

telovniki za dame in gospode, Pull-overje, povrane jopice. Nizke cene!

Oljnate barve, firnež, prašno olje, Spirit gorljiv, slikarske in plesarske potrebščine
Ravhekar & Derganc
Pred škofijo 20.

Ne pozabite danes v soboto

na KONCERT

v salonu restavracije na glavnem hodniku.

Igra prvovrstni salonski orkester že znane čarke godbe. Začetek ob 8. uri zvečer.

Vsota prost. 5926a

Odpri vsak dan do ene po noči.

vičenosti gerentskega sveta za tak čin in da so klerikalni pritožniki doživeli z rešitvijo velikega župana popolno blamažo, kar pa se tiče cen nakupa, je resnica dejstvo, da je gerentski svet že pred klerikalno pritožbo pustil sodno očitni omenjena zemljišča in na podlagi te centive sklepal pogodbe z lastniki, kar smo svoječasno že ugotovili. Torej je klerikalna blamaža popolna.

u— Oglejte si krasno izbiro bluz, obleke in plaščov Kristof-Bučar. 473

u— Čehoslovaci! Sučastujte se v'čnih pravičelnih, kazdosodnih schuzek v restavraci »Zvezda« o osmih hodne večerni. Pripravite se na oslavo pamätneho Dvatehoosmého fijnal!!! — Bliži v časopiseh. 1973

u— Smrtna kosa. Dne 16. t. m. je umrl g. Valentin Rojc, član Sokola-Ljubljana II. Pokojnik je bil eden najdelavnejših članov Sokola ter je mnogo let sodeloval v odboru gradbenega oddelka. Pogreb se vrši v nedeljo ob 3. popoldne z Rimske ceste 5. Bodi mu ohranjen časten spomin!

u— Reven železniški delavec je izgubil v Ljubljani v ponedeljek dne 12. oktobra na Marijinem trgu dopolodne listino, v kateri je bilo 1300 Din denarja, legitimacija ter režijska karta. Ker denar ni njegov, je izguba tem občutnejša. Pošten najditelj se prosi, da pošlje proti dobri nagradi listino na županstvo Litija.

u— Šentjakobska knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11 posluje odleš ob sobotah že od 3. ure popoldne dalje.

u— Gladilski od Narodne čitalnice v Šiški: v nedeljo dne 18. t. m. ob 20. uri komediji »Ljubosumnost« in »Prijudni komisar«. Predprodaja vstopnic dnevno od 16. ure v Čitalnici.

u— I. muzikalno predavanje pod vodstvom prof. Jeraja se vrši v nedeljo dne 18. oktobra ob 11. uri dopolodne v dvorani Filharmonične družbe. To predavanje nosi naslov »Glasba Rusov« ter so vse točke iz ruske glasbene literature. Uvodno besedo govori skladatelj Emil Adamčič. Nato zaigra Winklerjevo sonato za vijolo in klavir g. Jeraj in Stritof, Operni pevec Dimitrij Orlov zapoje ob klavirskem spremljevanju svoje soproje po eno romanco Čajkovskega, Musorgskega in Grieganova. Sklepno točko tvorijo interesantne Miniature za klavir, flavto in vijolino slavnega Rusa Cesarja Cuia. Klavir igra g. Orlov, flavto gosp. Novicky in vijolino g. Jeraj. Sporedi se dobivajo v Matični knjižarni. Vsak spored stane 2.50 Din. Mladini najtopleje priporočamo obisk teh muzikalnih predavanj.

u— »Kako je nastal svet?« Javno predavanje prof. Dožana o zanimivem vprašanju: »Kako je nastal svet?« se vrši danes ob osmih zvečer v gostilni pri Česnovarju. Ker je po predavanju tudi prosta zabava s pestrnim sporedom, se nam obeta vsestranski užitek. Ponočno vabimo vse, da se polnoštevilno udeležite naše prireditve.

u— Starše mladine ljubljanskih srednjih in strokovnih šol opozarjamo na I. muzikalno predavanje, ki se vrši jutri ob 11. uri dopolodne v dvorani Filharmonične družbe. Predavanje nosi naslov »Glasba Rusov« in so vse točke vzete iz krasne ruske literature. Spored izvajajo: operni pevec Dimitrij Orlov, katerega spremlja na klavirju g. Gerda Orlov, dalje kapelnik Niko Stritof, flavtist opernega orkestra Vladimir Novicky in kons. prof. Karel Jeraj. Na tem mladinskem predavanju bomo imeli priložnost slišati koncerte prvič v Ljubljani kot solistični instrument vijolo. Vijola sama zelo redko solistično nastopa in to tudi vsled tega, ker je tudi svetovna literatura za vijolo zelo mala. Je pa silno hvaljezna vsled svojega lepote in sonornega glasu. Posamezni sporedi za to predavanje stanejo 2.50 Din ter se dobivajo v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

u— Tatvina koleasa. Janku Pintarju je bilo te dni ukradeno kolo, vredno 700 Din.

u— Ogenj na Sv. Petri cesti. V noči od 15. na 16. oktobra je okoli poldruge ure ponoči nastal v trgovini »Elektro - Comp« na Sv. Petri cesti št. 25 požar. Iz trgovine se je valil gost dim, Ogenj je takoj opazil vratar hotela Tratinik, Ivan Leskovec, in obvestil službojočega stražnika. Požarna bramb je takoj prihitela na lice mesta in ogenj ugasila. Po mnenju gasilcev je požar nastal najbrže vsled tega, ker so se vnele saje. Tvrdis ima okoli 4000 Din škode, ki pa je krila z zavarovalnico.

u— Tatvina v Sp. Šiški. V noči od 14. na 15. oktobra je neznan vlomilec vliomil v stanovanje vdove Antonije Keršičeve v Frankopanski ulici št. 1. Nabral si je v kuhinji razno specerijsko blago, 9 in pol metra blaga za prte in 1 par novih čevljev. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 1390 Din. Kakor se je ugotovilo, se je tat dal zapreti v klet, odkoder je potem zlezal skozi okno v stanovanje, ki ga je tudi skozi okno zapustil.

u— Policijske priljave. Od 15. na 16. oktobra so bili policiji priljavljani sledeči slučaji: 4 radi tavnine, 1 telesne poškodbe, 2 trpinčenja živali, 1 radi pretepa, 1 radi požara. 2 neprevide vožnje in poškodovanja tuje lastnine, 2 prestopka razglašla mestne za magistrate glede omejitve alkohola. Pijač in 7 prestopk — cestno-police. reda.

F. & M. Rozman
modna trgovina, Židovska ul. št. 4

Amundsenov
polet na Sev. tečaj je na potu v
Kino »Dvor«.

Ribje olje sveže,
med cnsko zopet dospelo. — Drogerija
Anton Kano sinova, Ljubljana,
Židovska ulica št. 1.

Iz Maribora

a— Odlikovanje g. ravnatelja Andre Mitrovića. Pri današnjem poslovnem koncertu v Götzovi dvorani, na katerega smo že opozorili mariborsko občinstvo, bo v imenu velikega župana mariborske oblasti prosvetni šef dr. Leopold Poljanec izrazil odhajajočemu ravnatelju naše opere, gosp. Andri Mitrovicu red Sv. Save IV. stopnje, ki mu ga je naklonil kralj za njegove izredne zasluge na glasbenem polju. Pozivamo še enkrat naše občinstvo, naj se v čim največjem številu udeleži te pomembne svečanosti in izkaže s tem zaslužnemu in priljubljenemu umetniku dolžno priznanje in spoštovanje.

a— Smrtna kosa. V Mariboru je umrla 15. t. m. Elizabeta Durajeva roj. Mekuš v 77 letu starosti. Pogreb se vrši danes ob 4 popoldne na pokopališče v Pobrežju. — Dne 15. t. m. je umrl v Mariboru g. Hinko Copić, tovarnar in posestnik. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4. popoldne na pokopališču v Pobrežju. N. v. m. p.

a— Esperantsko predavanje. V nedeljo priredi mariborsko esperantsko društvo ob pol 11. uri v kazinski dvorani predavanje, ki ga bo imel predsednik »Jugosl. esp. lige« dr. Dušan Maruzzi iz Zagreba o temi: »Ali je esperanto potreben?« Istotam bo v soboto, nedeljo in ponedeljek razstava esperantskih knjig, časopisov, revij itd. Mariborskemu občinstvu se nudi lepa prilika, da se seznani s tem važnim praktičnim pokretom.

a— Možganska kap je zadela nenadoma včeraj jutraj ravnatelja mariborskega ženskega učiteljskega g. Voglarja. Rešilni oddelek ga je odpeljal iz šole v bolnico. Ravnatelj Voglar je šele pred kratkim za silo okrevljal od večmesne bolezni. Preveliki napori neprestane službe, ki jo je izvrševal so ga zopet zrušili. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

a— Pogreb nadučitelja Martina Vodanika se je vršil včeraj pri najlepšem vremenu solnčnega jesenskega popoldne. Udeležili so se pogreba polnoštevilno učenci IV. dečke osnovne šole, katere upravitelj je bil pokojnik, kakor tudi dečkiške meščanske šole, ki jo obiskujeta dve njegovi hčerki. Na zadnji poti ga je spremlilo vse mariborsko učiteljsko ter profesorji s prosvetnim referentom dr. Poljanec in šolskimi nadzorniki na čelu. Prisotni so bili tudi številni njegove tovariši in tovarišice iz okolice, nadalje zastopniki Sokola in SDS ter mnogoštevilno drugo občinstvo. Pred mrtvašnico in odprtim grobom so zapeli otroci njegove šole in učiteljski zbor. Z lepimi govori pa so se poslovlili od pokojnega stolni župnik g. Moravec, nadzornik g. Tomažič v imenu oblasti in učiteljskega društva, v imenu učiteljskega zbora in učitelje g. Cibic in g. Grčar. Mnogo vencev in nebroj cvetic je obsulo Vodenikov grob. Blag mu spomin!

Iz Celja

e— Obrtna nadaljevalna šola v Celju se odprla v nedeljo dne 18. oktobra ob 8. uri. Vsi vajenci deških in vajenke dečkiških razredov se naj zberejo v meščanski šoli, da se dodelijo v razrede. Novinci bodo preizkušeni. Vsakdo naj prinese s seboj šolsko izpričevalo. S prihodnjim tednom se vrši reden pouk. Urnik se objavi v nedeljo. Vsi delavci šole in učiteljskega odbora znajo šolnina za celo leto 50 Din.

e— Prezidava mestnega magistrata. Že pred par dnevi smo bili kratko zabeležili, da namerava mestna občina magistratno poslopje prezidati. Za pojasnilo obsega prezidav naj sledi ugotovitve, da bodo obok odstranjeni, na njih mesto bi prišli poslovni lokali. Na dvorišče pa bi imelo priti dvonadstropno poslopje, v katerem bodo pisarne, a v prilicih skladišča. Sedaj treba izdelati načrt in sestaviti proračun za ta dela.

e— Zadušnica za vojne žrtve. Podružnica U. V. I. kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev priredi v ponedeljek dne 19. oktobra spomin padlim in vsem drugim vojnim žrtvam. Za to se bo braja v cerkvi Sv. Danila maza - zadušnica, h kateri vabi odbor občinstvo, zlasti pa invalide in njihove sivoce.

e— Iz proforskih krogov. G. profesor Anton Jošt, ki se je dal pred leti upokojiti, je sedaj reaktiviran in nastopi službo na gimnaziji v Tuzli.

e— Pevsko društvo »Olika« priredi v soboto v hotelu »Balkan« ob osmih zvečer svoj družabni večer. Nastopi polnoštevilni pevski zbor. Vstopnine ni.

e— Občina prodaja hiše. Mestna občina celjska proda svojo hišo v Kovaški ulici št. 3. Hiša je dvonadstropna, v dobrem stanju, a kupni pogoj so na vpogled pri mestnem magistratu.

NOGAVICE-KLJUČ

so najboljše in najcenejše
kalji trpežnosti enega para
nogavic - ligom in znanju
(rdečo, modro ali zlato)

„ključ“
je ista kot trpežnost štirih
drugih parov. 33-1

Iz življenja in sveta

Začetki kitajske pisave

Svetovni potnik Sven Hedin je odkril koncem marca 1910. blizu Lipnora ostanke nekdanjega kitajskega mesta Lou-lana, ki je cvetelo okoli l. 267. po Kr. r. Pod razvalinami starih hiš je našel Sven Hedin zanimive papirje in palčice, popisane s posebnimi znamenji. Hedin je izročil gradivo sinologu K. Himlyju v Wiesbadnu v proučevanje; ko je Himly umrl, je nadaljeval študije na najdenih predmetih prof. Conrady v Lipskem. Conrady je sedaj dovršil svoje delo in objavlja rezultate.

Conradyju se je posrečilo razčleniti 4377 ideogramov, ki vsebujejo silno zanimive podatke o prometu in trgovini, o upravi in zasebnem življenju na Kitajskem pred dobrimi poldrug tisoč leti. Mesto Lou-lana so uničili Huni in prebivalci so radi njihovih nanadov ostavili naselbino.

Papir, katerega so se posluževali Kitajci, je najstarejši material te vrste, ki ga poznamo ljudje. Kako večši so bili stari Kitajci v izdelavi papirja svedoči dejstvo, da so izdelovali več vrst papirja: raskavega in gladkega, trdega in mehkega, papir finejše in slabše vrste. Pisali pa niso nanj s peresom, marveč s čopičem, dočim so v palčice vrezali znamenja. Kadar so bile palčice popisane, so jih Kitajci zvezali v snočice in tak snočice je navadno predstavljala dokument ali knjigo z ukazi in pojasnili. Na vrhu so bili palčice zaznamovane s številkami, črke na njih pa so bile pokončne. kakor je pokončna kitajska pisava sploh. Kitajci so imenovali zvezane snočice »zapečateni pisma«. Ta čudna pisma so bila ovita s papirjem, na katerem je stalo ime onega, ki ga je zapečatil. Stara kitajska pisava je tako zanimiva, da prinaša v razvoj pismenosti čisto nove vidike in marsikatero dosedanje naziranje o starih nepismenih narodih bo s to nalogo Svena Hedinu padlo ter nam bo pokazalo stare Kitajce v novi luči.

Okultističen proces na Nemškem

Pred porotnim sodiščem v Bernburgu na Nemškem se je te dni začela velika obravnava proti hipnotizerju, učitelju Drostu. Obtoženec je še nedavno užival zaslonbo in zaščito policije. Baval se je z okultističnimi poskusi. Često-krat se mu je posrečilo doseči zelo povoljne rezultate in posebno se je odlikoval v nekaterih kriminalnih slučajih. Kdor je bil na primer okraden, je prišel k njemu in Drost je s pomočjo svojih medijev odkril tatu. Policija je postala radi tega nani pozorna ter ga je sprejela v službo. Vendarle mu je novi poklic, kateremu se je posvetil, pridobil več sovražnikov kakor prijateljev. V kratkem so se pojavili konkurenčni okultisti, ki so delali v dogovoru z žrtvami in mediji. Kmalu jih je policija razkrinkala. Usoda pa je hotela, da je Drostu sovraženi lažni okultist uporabil v nekem slučaju isti medij kakor Drost. Drost je na ta način postal sumljiv. Policija, ki ga je prej protežirala, ga je prišla in zaprla. Obtoženec je predsedal več mesecev v preiskovalnem zaporu, potem so ga izpustili iz ječe, ker je podpisal reverz, da se ne gane nikamor. Obravnava obeta biti silno zanimiva. Sodišče je pozvalo nanjo 134 prič, sodni dvor na bo pretresal 44 primerov okultističnih produkcij. Drostov renome je seveda s tem na tehnični in cela Nemčija čaka, kako se bo ta nevsakdanja stvar iztekla.

Sredstva zoper staranje

Graški filozof prof. dr. Oskar Zoth je napisal v nemških listih zanimivo razpravo o sredstvih zoper staranje. Doktor Zoth načeloma zavrača poskuse, ki stremijo za pomladitvijo človeka s pomočjo prenašanja opičjih žlez na človeka. On pravi, da je z operativnimi metodami nemogoče vplivati na izpremembe, ki nastanejo radi starosti. Človek se kratkoma ne da pomladiti, če je že došel v leto. Vse operacije sekrecijskih žlez so potemtakem več ali manj iluzorično delo. Starostni pojavi se dajo samo omiliti in omejiti. To pa se lahko doseže na lažji in enostavnejši način kot z operativnim nožem.

Prof. Zoth uporablja za pomlajevanje ljudi injekcije, katere izvršuje v poletnem času. Za vbrizgavanje je najprej uporabljal nek likvidni preparat, katerega so mu poslali iz Ženeve, pozneje pa je sam sestavil zdravilo, katerega je dobil iz organov mladih bikov. Še boljše rezultate kot njegovo zdravilo pa kaže neki medikament dunaiske farmacevtske tvornice, zdravilo, katerega pozna danes že vsi zdravniki. S temi injekcijami si človek lahko pomaga in upa pri tem na uspehe.

Prof. Zoth dela poskuse s pomlajevalnimi sredstvi že od leta 1894. dalje. Takrat je tehtal 80 kg. Pozneje je shujšal in med vojno je padla njegova teža na 70 kg. Danes pa se mu je posrečilo svojo težo zopet dvigniti na 80 kg. Posebno pozornost je posvečal učenjak delazmožnosti svojih mišic. V šestih urah je prevozil leta 1900. — ko je bil 36 let star — na kolesu v enem mahu 127 km. 13 let pozneje 107 km, lanske leto na samo 100 km. Posebno važno se zdi profesorju okrepitev človeka v zimskih mesecih, ko počiva. Zanimivejša izjava lina dr. Zotha pa se tiče njegove imunosti napram boleznim. Tekom zadnjih 30 let ni prebil

niti en dan v postelji, dasi ni ta čas v njegovem življenju potekel brez mrzlice in podobnih bolezenskih simptomov. Profesor meni, da se je treba boriti proti starosti predvsem s telesnimi vajami, s spretnosti in telovadnimi vajami. Samo na ta način postane organizem odpornejši. To odpornost lahko poveča zdravnik z injekcijami, ki na same na sebi ne morejo odstraniti pojavov staranja. Samo kdor postopa po teh načelih, ostane svež in čil do zadnjega diha in je svetu in samemu sebi v veselje.

Dvakrat prodana srečka

Nenavadno senzacijo je izzvala v Stockholmu na Švedskem sledeča zadeva: Neki delavec v Karlstadu je kupil pred časom loterijsko srečko in jo denoniral v državni oblačilski pisarni v Stockholmu. Pri srečkanju je njegova srečka zadela glavni dobiček, ki znaša 300.000 švedskih kron. Delavec je šel v urad ter zahteval svojo srečko, da lahko dvigne znesek. Kako pa je izgledalo, ko so mu povedali, da je bila ena in ista srečka dvakrat prodana in da sta torej na svetu dva srečna glavna dobitnika! Delavca je seveda ta novica, katere ni pričakoval, razgrela. Naravnal je tak škandal, da so ljudje gledali. Zadevo je vzela sedaj v roko policija, ki bo skušala dognati, kdo je zagrešil senzacionalno goljufijo.

Milijonarka na beraški palici

Od razkošne palače do kabine brez okna.

V Budimpešti je umrla vdova po višjem štabnem zdravniku dr. Simonu Hellerju, hči budimpeštanskega industrijalca s papirnati proizvodnji M. R. Leitnerja, svoj čas ena izmed prvih dam budimpeštanske in dunajske visoke družbe. Smrt jo je dohitela v zelo žalostnih razmerah. Izdihnila je v kabinetu, ki je bil nekoč kraljeva ter ni imel niti okna. Razen železne postelje ni bilo v tem prostoru nobenega pohištva. Celo za ta kabinet je pokončica bila več mesecev dolga stanarino in hišni gospodar jo je trpel v stanovanju samo iz sočutja in obzirnosti do njenega nekdanjega življenja.

Fabrikant Leitner v Budimpešti je bil zelo premožen človek. Imel je milijonsko premoženje še v časih, ko je imela krona zlato veljavo. Bil je velik veseljak in hči ga je v mladih letih zvesto posnemala. Pozimi je pošiljal hčer na Dunaj, da se je lahko tam zabavala po mili volji. Kmalu je postala slavna in znana po svojih ekscentričnih alirah. Poznali so jo vsi razpisniki na Dunaju in v Budimpešti. Še predno je prišla v modo frizura na pisker, si je dala postriči lase. Vzbujała je splošno pozornost tudi s tem, da je kadila cigarete neženirano na cesti prav tako kakor v javnih lokalih.

Ekscentrična dama je slednjič našla moža v zdravniku Hellerju, s katerim sta se v zakonu dobro razumela. Kmalu po poroki ji je umrl oče, ki je postal vil hčer za glavno dednino. Dama je po dednini tvornico, razkošno urejeno vilo ter več palač v Budimpešti in tudi nekaj zemljišč. Z dr. Hellerjem je imela tri otroke, ki so bili vsi moškega spola. Najstarejšega sina, po imenu Roberta, je oče namenil diplomatskemu poklicu. Ko je dovršil študije, ga je poslal na dunajsko orientalsko akademijo, kjer je začel živeti izredno lahkomišno. Vretnel si je v glavo, da mora postati prvi med tovariši po načinu svojega razpisništva. Oče je strasti svojega sina krotil. Ko pa je proti koncu svetovne vojne umrl, je sin ostal brez potrebnega nadzorstva, in to je postalo zani usodno polno.

Mati je imela to slabo navado, da je ugodila vsaki njegovi muhi. Izdajala je za njegove neumnosti milijon za milijon. Razvajan sin je seveda smatral, da bi mu bilo delo v sramoto. Držal se je zvesto načela, da noče nobene službe. Pred par leti je prišel na misel, ki je popolnoma uničila denarno blagostanje njegove matere. Začel je izdajati časopis »Madame«, ki je bil krasno ilustriran. Vsaka številka lista je stala milijone madžarskih kron in ker je bila predraga, je običajno ni kupovalo. Pozneje se je izkazalo, da je sin k tej pogubonosni akciji nagovorila mati, ki si je domisljala, da ima krasne noge. Dala si jih je fotografirati v vseh mogočih legah, da bi jih mogli ljudje občudovati v listu. Časopis je polagoma požrl premoženje Hellerjeve do zadnjega vinarja in je končno rehal izhaleti.

Ko je propadel, so našli nekega dne sotrudnica lista Anita Weissova, lastnica nekega modnega salona, umorjeno v njenem stanovanju. Policijska preiskava je dognala, da jo je pred smrtjo obiskal Robert Heller, zato je padel nani sum, da je izvršil zločin. A umora mu niso mogli dokazati in so ga izpustili. Zločin je nepoisten do današnjega dne. Ko je prišel Robert na prost, je iztisnil iz svoje matere še zadnji denar ter odstopoval v inozemstvo. Hellerjeva je bila od tega dne naprej navezana na ostanke hrane, katero je dobivala v hotelih. Potem si je iznosila nekaj denarja, da se je peljala za svojimi sinovi v Pariz, odkoder jo je moralo poslati nazaj v Budimpešto madžarsko poslaništvo, da ne bo sramote in škandala. Hellerjeva je bila 58 let stara ter se je skušala po povratku v Budimpešto preživljati z lek-

cijami. Toda ker ni bila vajena učiteljevanja, je kmalu omagala in vse skupaj opustila. Slednjič je shujšala in legla v posteljo, kamor so ji pošiljali usmiljeni ljudje do zadnjega skorjice kruha in ostanke svojih jedi. Umrla je v silni bedi, sin Robert ki jo je upropastil, pa živi v Lillu, kjer si služi vsakdanji kruh kot klavirski igralec v nekem baru.

Iz kronike Collarichevih zločinov

Bojazižive priče.

Razprava proti Collarichu se v Puli nadaljuje, ne da bi prišla na dan kaj posebnega novega in važnega. Sodišče je zaslžalo nanovo Tullia Cattanara, ki je videl, kako je bandit dne 9. novembra 1923 umoril gostilničarja Alojzija Ritterja v Puli. Slišal je, kako je žrtve vnila na pomoč in ko je prišel bližje, je videl, kako se Hildegarda Fischerjeva ruje z nekim možikom, ki ji je skušal iztrgati torbico z denarjem. Počilo je več strelcev in gostilničar Ritter se je mrtev zgrudil na tla. Nato je prišla na vrsto bojaziživa priča Franc Ravnik, mož trgovke Ane Bassaninove iz Pule. Povedal je, da sta, ko je zvečer zapiral trgovino svoje žene, vstopila dva okrinkana neznanca ter z napetimi revolverji prisilila njega in ženo, da sta dvignila roke kvišku. Lopova sta planila nani in na ženo ter oba zvezala. Zaprla sta ju v kuhinjo ter sta ju prisilila povedati, kje je denar. Medtem je potrkal na vrata pastorek Bassaninove. Eden izmed banditov je zaklical: »Pozor! in je odprl vrata. Pustil je fanta v sobo, nato pa ga je trdno zvezal. Ta pastorek je bil tudi zaslišani in je iz strahu pred banditom tako trenetal, da se ni unal pogledati Collarichu v obraz. Bal se je storiti to celo tedaj, ko ga je predsednik sodišča pozval, naj si le ogleda bandita, da bo povedal, če je pravi. Bojaziživost fanta je vzbuđila v sodni dvorani splošno veselost in Collarich se je tudi sam muzal.

Zaslišani sta bili nadalje priči Ivanka Sosnicko, iz katere na ni mogel predsednik sodišča spraviti skoro nič, ker ji je jezik odnoveval iz strahu pred banditom. Druga priča Elizabeta Radolovich je izjavila, da je spoznala Collaricha v Kopru. Njen brat je bil zaprt v tamošnji kaznilišnici. Collarich jo je obiskal prvi in ji je potožil, da je sit življenja ter je celo kajal. V fistih časih je Collarich nosil črno srako in je obžaloval, da je ubil orožnika Cansalterja, mesto da bi spravil s sveta Vanotto, ki ga ima za svojega naihušega preganjalca in sovražnika.

Radolovichu je bandit tudi pokazal ugrabljeno zlatino, katero je ukradel pri umoru Trancanelličeve in katero je hranil v nogavici. Nato je bil zaslišan mož priče, Emil Radolovich, banditov zaupni prijatelj. Med tem zasliševanjem je prišlo do interesantnega incidenta. Radolovich je bil namreč zelo zgovoren in Collarich ga je prekinil z vprašanjem, kdo ga je nehotel, da mu jezik tako teče? Priča je za čas obmolnila in šele predsednik jo je zopet spravil do besede.

Velika razlika

e med sukami, taglani ali površniki, noben izdelek pa ne doseže zbornega blaga in krasnih modernih krojev, ki jih nudi

Drago Schwab - Ljubljana

× **Konec stavke angleških mornarjev.** Dolgotrajna stavka angleških mornarjev v Južni Afriki, ki je povzročila trgovini in gospodarstvu toliko škode in je trajala več tednov, se je sedaj končala ugodno za mornarje. Brodarji so ugodili njihovim upravičenim zahtevam. Obvezali so se, da v listinah mornarjev ne bodo zapisali, da so stavkali. Obvezali so se tudi, da bodo lepo ravnali z moštom. Zato je te dni po dolgim času odplula prva ladja iz Capetowna v Avstralijo z 900 izseljenci.

× **Zavarovanje za služj samstva.** V Newyorku se je ustanovila zavarovalna družba, pri kateri se lahko zavarujejo ženske za slučaj, da ne dobe mošta. Zavarovalna vsota zapade, ako zavarovanka doseže 40. leto starosti. Vdove in ločene žene veljajo v tem primeru za samice.

× **Protisemitska posvetovanja v Budimpešti.** Te dni so bila v Budimpešti posvetovanja, ki so se jih udeležili zastopniki protisemitskih organizacij iz 14 držav. Madžarski demokrati poslanec Fabian je zato prijavil v zbornici interpelacijo o posvetovanju madžarskih zaščitnikov plemen z rumenskimi.

× **Poljubovanje v službi dovoljeno.** Sodišče v Kölnu je te dni razsodilo, da se sme pustiti ženska poljubiti v službi. Lastnik ene največjih kavarn v Kölnu je odpovedal nameščenki službo brez razloga. Dekle je šlo in ga tožilo. Na razpravi je prišlo na dan, da je gost kavarne videl, kako je natak poljubil nameščenko. Zato je kavar nar odpustil deklo ki jo je doslej zelo čislal. Sodišče pa tega razloga za odpoved ni priznalo in obsodilo kavarjara, da mora povrniti nameščenki nastalo škodo. No, torej!

× **Avto na odbijalci lokomotive.** Čudno nezgodo je imel te dni šofer v bližini Braubacha ob Renu. Mož se je peljal z avtomobilom preko železnice, ko je pridiral brzi vlak iz Frankfurtu. Avtomobila ni mogel več ustaviti, vendar pa je bil mogel pravčasno odskočiti. In sedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Avto se je zaletel v lokomo-

tivo, ki ga pa ni razdobil, kakor bi vanj kdo mislil, temveč ga je dvignila in posadila na odbijalce in prostor pred kotlom. Kakih 200 metrov je nesel na ta način stroj avtomobil seboj, potem pa se je vozilo prevrnilo in obležalo precej poškodovano ob progi.

× **Plačani požigalci.** V bližini Prage je mestec, kjer so zadnja leta našli 62 velikih požarov. Te dni so prišla oblastva stvari na sled. V mestecu se je ustanovila pravcata družba delamržečev, ki je po naročilu zažigala hiše, gospodarska poslopja itd. Požigalci so dobili za vsako podtaknjenega ognja po 6000 češkoslovaških kron od posestnikov, ki so bili zavarovani za velike zneske in dobili potem mastno odškodnino od zavarovalnice. Orožniki so prijeli vso tolpo, pa tudi kmete, ki so pri njej naročili požar na lastnem domu.

Polet Karla Habsburga iz Svíce na Madžarsko

Ob četrti obletnici tragične avanture poslednjega Habsburga.

Napisal pilot stotnik Ora Fekete.

Copyright by Kynos Vienne

Iz gradu Denesfa v državno ječo Margit Körut.

O prodiranju v Budimpešto ne bom govoril. Nisem se ga udeležil in dogodki so itak znani.

Kakor sem že omenil, sem bil poslan v Budimpešto v posebni misli. Moral sem pomagati Zimmermannu po najkrajši poti v Nemčijo. To sem skušal doseči na najenostavnejši način. Hotel sem mu preskrbeti ponorene madžarski potni list, s katerim bi se lahko dobil avstrijski in nemški vizum. Imel pa sem smolo. Moje zveze so odpovedale in položaj je bil iz dneva v dan neprijetnejši. Sprva nas to ni skrbelo, saj smo računali s tem, da bo kralj v par dneh vkoral na čelu Osztenburgovih čet v Budimpešto. Potem bi nam bilo lahko dobiti pasoš.

Čakali smo potrpežljivo. Prožeti z brezmelnim optimizmom smo stali cel dan pred kraljevo palačo, da bomo vriskali, kadar bo kralj korakal v grad. Brezuspšno čakanje pa nas je porazilo. Vendar se nismo izgubili vsega poguma in smo upali, da se to zgodi prihodnji dan. Ta dan se je res začel z dobrimi nadami, končal pa se je z največjim razočaranjem.

Ko sva s tovarišem zjutraj zapuščala hotel, je bilo mesto v zastavah. Jutranjki so ročila so se glasila kratko: »Osztenburgov lom v Denesfo pri Sopronju in da je nastopil pohod proti Budimpešti. V poročilih je bilo omenjeno tudi moje ime. Hotelški vratar me je pozdravil zelo vljudno in ponosno. Saj sem bil v njegovih očeh važna osebnost ter ni dvomil o tem, da sem jaz pilot Fekete. Poznal me je še iz prejšnjih časov kot letalskega častnika, vrhu tega pa sem v prijavnico zapisal, da sem dopotoval iz Denesfe.

Ulice so bile polne vrvečega ljudstva. Na hišah so visele in se množile zastave, pred uredništvij listov so se ljudje trli in preirali, da bi izvedeli najnovejše vesti. Poročila so se glasila kratko: »Osztenburgov oddelek imenovan za kraljevo gardo, »Kraljeve čete so vkorale v Győre, »Garnizija v Győru je prisegla kralju zvestobo, »General, baron Lehar, je imenovan za poveljnika kraljevih čet. In tako dalje.

Ob devetih dopoldne se je položaj obrnil. Na ulicah so se pojavile oborožene patrulje, ki so razganjale ljudi ter zahtevale od prebivalstva, da sname zastave. Kmalu so tudi bili povsod nalepljeni plakati, ki so naznanjali obsedno stanje. Državni upravitelj je opominjal vojske k pokorščini, spominjal jih je prisage. Vsaka legitimistična propaganda je bila prepovedana, zbiranje zabranjeno. Ta razgled in pa patrulje na cestah so dosegle popoln uspeh. Ljudje so bili poraženi.

Za Zimmermanna in mene se je položaj čedalje slabšal. V velikem razburjenju ni bilo več mogoče misliti na to, da dobitmo potne liste. Prišel sem do spoznanja, da morava s tovarišem ali izginiti iz Budimpešte ali pa se ločiti. Bil sem v Budimpešti preveč znan, da bi si lahko dovolil svobodno kretanje na prostem. Sem trenotek mi je pretla nevarnost, da me vsakej in zapro poleg mene še Zimmermanna.

Dne 24. oktobra je bilo mesto cerinrano. Bilo ni mogoče niti od zunaj v Budimpešto niti iz mesta ven.

Poskušala sva vseeno priti iz mesta z avtomobilom. Podjetje pa se je ponesrečilo in bi bilo kmalu postalo usodno za naju oba. Z avtomobilom se je vozil grof Battany v svoj grad. Grof je imel uradno dovoljenje, da lahko zapusti mesto. Jaz sem šofiral, Zimmermann pa je prevzel vlogo komornega sluga. Na ta način sva smela upati, da se nama beg morda posreči. Toda že nprve straže na periferiji so nas ustavile. Kljub pismenemu dovoljenju vojaškega poveljstva so nas zavrnilo ter smo morali na policijo.

Bil sem prepričan, da smo zdaj zapečateni. Prišel je trenotek, sem si mislil, ko se ne bomo mogli izkazati! Spoznali nas bodo, pa bo po Zimmermannu in meni Amzak sreča nam je bila še enkrat mila. Madžarski magnat je poč madžarski magnat in oblasti ga ne zaslišujejo vprčo služabnikov. Ostala sva s Zimmermannom v temni predsohi in ko je bil protokol z grofom Battanyem podpisan, se policija ni zmenila za njegovo spremstvo. Iz Budimpešte se pa kljub temu nisva smela ganiti.

Bili smo za enkrat spet na svobodi. A tega nisem bil posebno vesel, kajti že čez pol ure sem vzel v roko časopis in sem našel v njem tirlico, s katero me je zasledovala policija. Z gotovostjo sem moral računati, da jo bom prej ali slej izkupil in končal v vojaški ječi na Margit Körut. Sedaj je bil Zimmermann v še večji nevarnosti, če bi ostala skupaj. Zato sem izročil možu nekemu svojemu prijatelju, ki ga je spremljal naslednji dan na nemško poslaništvo v Budimpešti. To je bil zadnji in edini mogoč izhod in se je tudi posrečil. Par

× **Sloni nad avtomobil.** Pred par dnevi je vozil motorni omnibus na otoku Ceylonu skozi prostrane džungle, ko ga je nenkrat napadla čreda divjih slonov. Šofer je ustrelil vođečo žival in jo ranil na hrbtu. S strelom je hotel preplašiti živali. Ranjeni slon pa ni pobegnil, temveč se je vrjel na avto, in tudi ostale živali so se pripravljale za napad na vozilo. Potniki so se skrili pod sedeže, šofer pa je ostal hladnokrven in je vozil avto naravnost proti vodilnemu slonu. V zadnjem trenutku je hitro okrenil, se zadel z avtomobilom ob pobesnelo žival in odbrazil. Slon je mimogrede odtrgal s rilec streho omnibusa, potem pa jo je vme čreda ubrala za vozilom. Več kilometrov so bile živali avtomobilu trdo za petami, potem pa so opustile brezuspšno dirko in potniki so se oddahnili.

tednov pozneje sem izvedel, da se je Zimmermann srečno vrnil v Nemčijo in da je zopet v službi pri svoji stari firmi z junkerskimi letali v Dessau.

Jaz sem doživel še to in ono. Vedel sem sigurno, da bom v doglednem času zaglavlil in prišel v temnico. Predpostavljaj sem sicer, da ne bom obsojen na dosmrtno ječo, a vendar mi je bil vsak dan prostosti podarjen. Dokler sem imel denar, pa se nisem dal ujeti. Sklenil sem, da se bom izročil v državno skrbstvo šele potem, ko mi poidejo vsi denarni viri. Tako sem se polagoma sprijaznil s mislijo, da bom moral za par tednov v zapor in sem stvar vzel s komične strani. Skušal pa sem vendarle izkoristiti prvo priložnost, da izginem iz Budimpešte.

Strogost kontrole je kmalu popustila ter sem mogel neovirano odpotovati iz mesta v provinco z železnico. Namenjen sem bil k nekemu madžarskemu veleposelniku, kamor sem bil povabljen v goste. Da ne bi živel kar tako, sem se izdal za slikarja.

Na gradu sem preživel par lepih dni in sem med drugim izgotovil zanič sliko. Lopota pa ni trajala dolgo. Nekega dne je vojaštvo obklopiło grad, kajti moj prijatelj gospodar je bil osumljen, da je sodeloval pri puču. Ker je bil visok dostojanstvenik, so poslali nadenj kar dve stotnji orožnikov. Slučajno je bil gospodar odsoten, jaz pa sem se moral kot kak infanterist priključiti, da čim prej pridem iz teh nevarnih klešč. Naključje je hotelo, da sem na tem begu na robu parka ugledal stražo, radi katere sem moral izpremeniti taktiko. Preletvil sem se iz slikarja v oskrbnika ter sem jo naglo pobrisal.

Imel sem srečo, toda zadnjičkrat. Bilo je že pozno zvečer. Moral sem se odločiti za karkoli. Najenostavnejše je seveda bilo mahniti jo nazaj v Budimpešto. Ampak to pot sem moral nastopiti peš, kajti voziti se z železnico se nisem več upal. Hodil sem celo noč in še cel drugi dan.

V Budimpešti so me skrivali prijatelji. Spal sem vsako noč pri drugem, a to skrivanje ni bilo nič prida. Slednjič sem prišel policiji v pest, ker sem si skušal preskrbeti lažni potni list. Tako sem vendarlo srečno končal na Margit Körutu.

Dne 23. novembra sem bil po večkratnem zaslišanju izpuščen iz zapore, moral sem pa dati častno besedo, da se bom javil, kadar me pozovejo oblasti, naka mi je izročilo državno pravdnštvo v Budimpešti naslednji odlok:

»Državno pravdnštvo v Budimpešti ne ugovarja zoper morebitno potovanje rezervnega stotnika Ora Feketeja na Dunaj. Imenovani se ima javiti, kadar bo pozvan.«

Podpis.

Predsednikov namestnik državnega pravdnštva v Budimpešti.

Na podlagi te izjave sem dobil nov potni list in tako sem se zopet prelevil iz ravnatelja Oswalda Farkaša v letalskega stotnika Ora Feketeja. Do danes pa nisem prejel nobenega poziva na ponovno zaslišanje.

Dospelvi na Dunaj, sem z bolesto zasledoval poročila o vojni kralja in kraljice na Madciro.

Istočasno sem čital v nekem švicarskem listu, da so oblasti izgnale mojega dvojnika, gospoda Oswalda Farkaša, iz Svíce.

Izgon je bil odreden na podlagi člena 70 švicarske zvezne ustave ter je obsegal naslednja imena:

Nadvojvodo Maksa Avstrijskega; nadvojvodino Marijo Josipino; nadvojvodino Marijo Annunziato; nadvojvodino Marijo Terezijo; škofa-dvornega kaplana Ernesta Seyda; polkovnika grofa Vladimirja Ledochowskega, fregatnega kapitana Emeka Schonta-Scedanskga, stotnika Karla Werkmanna-Hohensalzburgskega, njegovo ženo Elso, generalnega ravnatelja von Steinerja-Walmonta in njegovo ženo Ireno, gospo von Borovickenzvejo, poslaniškega atašea grofa Albina Schagerja-Eckartsaua, Johanna Allerja (tudi Adlerja) iz Budimpešte, trgovca Oswalda Farkaša, pilota Wilhelma Zimmermanna, konzula Fischerja von Ankerna in legacijskega svetnika Aladarja von Borovickenzveja.

Za tragičen konec kraljevega puča sem izvedel že v Budimpešti, kjer sem se mudil bolj kot zločinec na begu, kakor pa kraljev pilot. A dasi so že prvi dogodki v Denesfi precej razorožili moja pričakovanja, vendar me je stvar globoko potrla, ko sem doznal, kako nesladen konec je vzela naša tako upalno začeta ekspedicija.

Kralja Karla slovo »Na svidenje v Budimpešti se ni obistinilo. Dne 1. aprila 1922. je Karol umrl v Funchalu na Madeiri, potem, ko je preživel pet mesecev v samotnem izgnanstvu. Kratko pred smrtjo nam je še enkrat sporočil svoje pozdrave. Bilo je to zadnjič v njegovem življenju.

Konec

Gospodarstvo

Valovanje tečaja Vojne škode

Tečaj obveznic Vojne škode je zadnje tedne močno valoval. Poskočil je pred kratkim že na preko 400, a je nenadoma zopet močno oslabil, nakar se je v nekaj dneh znova popravil in je zadnje dni v naraščanju — skoro gotovo na podlagi izjave finančnega ministra dr. Stojadinovića. Valovanje Vojne škode nedvomno povzroča spekulacija, ki vidi v tem prvovrstnem papirju pripraven predmet za lahek zaslužek.

Vse vesti o odkupu 2,5 odstotnih obveznic Vojne škode v prostem prometnem ne odgovarjajo, kakor izjavlja finančni minister, resnici in bi tako postopanje naravnost nasprotovalo zakonu o izplačanju teh obveznic. Amortizacija se mora izvršiti postopno potom zrebanja. Prav tako ni resnično, nadaljuje minister, da se bodo v februarju 1926. amortizirale obveznice v nominalni vrednosti 12 milijonov dinarjev, kajti o tem se doslej sploh še ni sklepalo. Gotovo v tem letu ne bo manj amortizirano kakor v predhodnem letu, ko se je amortiziralo v nominalni vrednosti 20 milijonov dinarjev. Razen tega se je izplačalo še 3,5 milijona dinarjev za dobitke in 100 milijonov dinarjev za kupone št. 1.

Tečajna valovanja državnih papirjev v splošnem dokazujejo, kako prav je bilo, da se je forsirala stabilizacija dinarja. Ako ne bi država na deviznem tržišču odločno intervenirala, bi tudi tam nastopilo enako valovanje kakor na efektivnem tržišču. Takšni nestalni tečaji državnih vrednost povzročijo samo velike izgube, ki odvrčajo širše množice ljudstva pred nakupovanjem državnih vrednost.

Ako bodo take spletke trajale dalje, bo morala država zavzeti odločne mere tudi na efektivnem tržišču. Številčno glede Vojne škode naglašajo ministri, da je pred dvema letoma, ko je tečaj teh obveznic bil 130 in je znašala obrestna mera za posojila 25 do 30 odst., obrestna mera za vloge pa 10 do 14 odst., izjavili, da bi tečaj teh obveznic moral znašati najmanj 250. Od takrat so se razmere močno spremenile. Obrestne mere pokazujejo padajočo tendenco in bi torej morala vrednost Vojne škode biti znatno nad 250.

Pred kratkim je Poštna hranilnica z dovoljevanjem posojil na te obveznice napravila poskus lombardiranja, vendar je krog omejen samo na uradnike, unokojence in vojne invalide. Ta krog, kakor tudi krog institucij, ki bi vršile lombardiranje, se bi moral razširiti.

V kratkem se bodo izvršila večja reparacijska naročila za zasebnike in se bo s tem amortizacija obveznic Vojne škode pospešila. Za vsako obveznico, ki je razmeroma zelo cenena, bo zasebnik mogel naročiti iz Nemčije za 1500 Din blaga, in sicer po tečaju: 1 zlata marka enaka 9 dinarjem. Zadevni predpisi so že izdelani.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (16. t. m.)
Pšenica: baska, 5 vagonov 250; Moka: 60, kombinirana, 1 vagon 400; Fižol: beli, baski, 2 odst. smetja, 2 vagona 205. Tendence mirna.

Svinjski sejem v Mariboru (16. t. m.)
Džog 360 svinj in 3 koze. Cene za kos: prasi, 5 — 6 tednov stari 100—150, 7 — 9 tednov 178 — 225, 3 — 5 mesecev 280 — 300, 5 — 7 mesecev 320 — 400, 8 do 10 mesecev 425 — 725, 1 leto stari 900 do 1150 Din. Koze 70 — 150 Din komad. Kg žive teže 12 — 14, mrtve 15 — 18 Din. Prodanih je bilo 232 svinj in 1 koza.

Dunajski svinjski sejem (15. oktobra.)
Džog 6048 komadov. Cene napram torku nazadovale za 10 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 2,10 — 2,40 in mesne 1,70 — 2,25 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (15. oktobra.) Ameriški tečaji so znova oslabil, in sicer povprečno za 3 cente. Razpoloženje na dunajskem tržišču mlajše, Rž je v cenah nazadovala. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na debelo: pšenica: domača 37 — 38,50, madžarska s putijsa 41,50 do 43; rž: domača 28,75 — 29,25; ječmen: domači 35 — 41; turška: 29,25—30,25; oves: domači 28,50 — 30,50.

Stanje Narodne banke dne 8. t. m. pokazuje porast novčane v prvem tednu t. m. za 93,28 milijona na 619,39 milijona dinarjev. V istem času je kovinska podloga nazadovala za 9,51 milijona na 500,88 milijona dinarjev razne vrednosti.

Agencija Narodne banke v Dubrovniku. Glavni odbor Narodne banke v Beogradu je sklenil, da otvori agencijo Narodne banke v Dubrovniku. V tej svrhi se je nahajal te dni v Dubrovniku generalni ravnatelj dr. Novaković. Vodstvo agencije se bo poverilo Dubrovački trgovački banki kot najstarejšemu domačemu denarnemu zavodu.

Redukcija parobrodarskih prog na gornjem Jadranu. Jadranska plovidba je te dni reducirala nekatere proge v gornjem Jadranu ter uvedla zimski vojni red.

Stanje posevkov v naši kraljevini. Po uradnih podatkih je bilo ob 15. do 30. sept. splošno stanje posevkov, ki so bili še v vegetaciji, skoro zelo dobro. Vreme je bilo v tem času hladno in mestoma je padla slana. Zetev turščice je bila v polnem teku. Prvi rezultati so pokazali zelo dober priros. V oblastih, kjer je bilo hladno vreme je vinska trzatev zakasnela in se odložila, a v oblastih, kjer je bilo toplejše, se je trga-

tev začela in so prinosi zadovoljevali. V Hrvaški, Slavoniji in Bosni je mnogo vinogradnikov utrpelo občutno škodo, ker je zbog hladnega vremena pričelo grozde gniti.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe za dobavo 10.000 kg katrana, za dobavo belih cuni in cuni za poliranje, za dobavo ploščnatih gorilcev za olje; do 27. t. m. za dobavo električnih delov za »Lichtpaussapparat« ter za dobavo hrastovih kadi. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 27. t. m. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 200.000 kg sena; 11. nov. pri direkciji državne železnice v Subotici glede dobave jeklenega materiala ter glede izdelave nabave in montiranja železne krovne konstrukcije sistema »Polono«; 12. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 100.000 kg portlandskega cementa in 50.000 kg peščenega apna pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stavbenega materiala ter glede dobave 100 ton portland-cementa; pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 100.000 komadov valovite lepene za cigare »Kuba«; pri ministru vojske in mornarice v Zemlju glede dobave azbestnega škrlita, strešne lepene in karbolice. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe za dobavo 500 kom. krtač-ribaric in 50 ome, za dobavo brusnih kamnov ter za dobavo 200 komadov jeklenožičnih krtač. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 13. novembra pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave martinovega jekla; 14. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega materiala (razne barve, fernež, špirit, boraks, glicerol, mavec, kreda, terpenin, škativ, formalin, klej, terpeninsko olje, šelak, kristalna soda itd.) ter glede dobave koksa. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Javna dražba. Dne 19. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani javna dražba 530 kg raznega zaplenjenega svilnega blaga. Predmetni oglaš je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo na vpogled.

Prodaja lesa-debel. Direkcija šum v Ogulinu razpisuje za dan 7. novembra licitacijo za prodajo lesa-debel. Predmetni oglaš je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Podražanje češkoslovaškega papirja. Češkoslovaške papirnice so povišale cene papirja povprečno za 5%. Kot vzrok se navaja stalno naraščanje lesnih cen.

Promet s poštnimi nakaznicami med Rumunijo, Avstrijo, Poljsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo in Bolgarsko se je po časopisnih vestih otvoril 15. t. m.

Povišanje italijanskih sladkorih carin. Iz Rima poročajo, da so se uvozne carine za sladkor povišale z veljavo od 13. t. m. od 9 na 18 zlatih lir.

Naraščanje cen na rumunskem lesnem tržišču. Na rumunskem lesnem tržišču je rastala zadnje dni zelo živahna kupčija. Zaradi oslabilosti leja so cene v primeri s cenami na svetovnem trgu nazadovale, vendar nameravajo rumunski lesni trgovci izravnati razliko in podjetje Foresta je že povišalo cene za 5 do 6%. V zadnjih tednih je opaziti naraščanje izvoza rumunskega jelevoega lesa na iztok. Sklenilo se je več zlatih kupčij za Palestino, ki mnogo povprašuje po lesu. Zaradi tega proti iztoku usmerjenega lesnega izvoza posvečajo rumunski lesni trgovci manjšo pozornost madžarskemu tržišču, ki krije svoje potrebe v glavnem iz Slovaške.

Znižanje železniške tarife za krompir v Češkoslovaški. Češkoslovaške državne železnice so znižale od dne 5. t. m. za 25 odstotkov tarifo za prevoz krompirja, ki se uporablja v industrijske svrhe.

Borze

16. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepaju kupčiji zaključki.) **Vrednote:** investicijsko 77—80, Voja škoda 343—350, zastavni listi Kranjske deželne banke 20—23, kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—23, Celjska posojilnica 201—202 (201), Ljubljanska kreditna 220—240, Merkantilna 101—104, Prastrediona 962—972, Kreditni zavod 175—185, Strajne tovarne 125—126 (125), Trbovlje 338—348, Vevče 120—0, Nihag 0—40, Stavbna družba 140—150, Šešir 135—144. **Blago:** les: trami monte, po notl. fco meja 1 vagon 320—320 (320); late 25—30 30—50, monte, fco meja 0—540; bukovo ogrela, fco meja 0—88; bukova drva, suha, fco naklad, post. 2 vagona 19—19 (19); poljski pridelek: pšenica domača, fco Ljubljana 265—0; turščica: nova, sušena, par. sremska postaja 0—160, nova, okt., nov. dec. 100%, kase pri sklepu, par. slav. post. 0—122,50, nova v storžih, par. slav. post. 0—75, defektna, par. Zagreb 0—170; oves hrvaški, par Ljubljana, 1 vagon 190—190 (190); otrobi pšenčni, drobn, b/n, po vzorcu, par. Ljubljana 0—165; fižol: ribičan, netto fco Ljubljana 300—0, mandolon, netto fco Ljubljana 280—300, prepelica, netto fco Ljubljana 315—0.

ZAGREB. Tendence v bančnih vrednostih je bila pod vplivom porasta Vojne škode malo čvrstejša, vendar je bil promet zelo zneren. Posamezni papirji so zabeležili neznaten skok tečajev. Tendence za Vojno škodo je bila v začetku sestanka precej čvrsta in se je blago začelo trkovati po povečanju tečaja 345. Proti koncu se je pojavilo

več blaga, pa je zaradi tega tečaj oslabil na 342. — **Zjutrajni povprečni tečaj za dinar v Curihu** se je glasil 9.225. Na zagrebškem deviznem tržišču je splošna bila tendenca neznatno čvrstejša, a je proti koncu oslabila tako da so zaključni tečaji ostali na včerajšnji višini. Deviza na Italijo se je med narodno okrepila, zato se je v Zagrebu trgovala po povišanem tečaju 225 napram včerajšnemu tečaju 221. Blaga dovolj. Narodna banka ni nastopila. Skupni promet 5,6 milijona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 789—799, Berlin 1336—1346, Budimpešta 0.0789—0.0799, Italija izplačilo 223,87—226,27, London izplačilo 271 in sedem osmink — 272 in sedem osmink, New York ček 56—56,6, Pariz 250—254, Praga 166,1—168,1, Švica 1082,6—1090,6, valute: dolar 55,3—55,9, Kč 163,5—165,5; efekti: bančni: Litorale, zaključek 52,25, Centro-Trgo, zaključek 11, Eskompta 129,25—130, Poljijska 21—22, Kreditna Zagreb 133—134, Hipod 72,5—73,5, Jugo 110—112, Ljubljanska kreditna 225—0, Obrtna 86—87,5, Prastrediona 950—960, Slavenska 49—50, Srpska 144—145; industrijski: Eksploatacija 50—52, Sečarana 500—510, Isis 66—68, Narodna šumska, zaključek 13, Outmann 380—400, Slavake 135—140, Slavonija 51—52, Trbovlje 345—350, Vevče 120—0; državni: investicijsko 81, agrarne 53, Voja škoda, —34 za ultimo oktobra 343—345, za november 346—348.

BEograd. Devize: Dunaj 793,5—794,5, Bukarešta 26,25—27,00, Italija 224,5—225,5, London 272,6—272,75, New York 56,25—56,35, Pariz 251—252, Praga 167—167,2, Solija 41—42, Švica 1086—1086,5; efekti: državni: Voja škoda 341—342, investicijsko 78—79, agrarne 51—52.

CURIH. Beograd 9,225, Berlin 123,45, New York 518,75, London 25,1075, Pariz 23,15, Milan 20,80, Praga 15,35, Budimpešta 0,07260, Bukarešta 2,50, Solija 3,775, Varšava 85, Dunaj 73,15.

DUNAJ. Beograd 12,5850 — 12,6250, Berlin 168,68 — 169,18, Budimpešta 99,17 do 99,47, London 34,3050 — 34,4050, Milan 28,28 — 28,40, New York 708,55 — 711,05, Pariz 31,53 — 31,69, Praga 20,9975 do 21,0775, Curih 136,58 — 137,08; dinarji 12,57 — 12,63.

PRAGA. Beograd 60,25, Berlin 804,50, Curih 651,75, London 163,40, New York 3375 **BERLIN.** Beograd 7,445, London 20,305, New York 4,195, Pariz 18,645, Curih 80,54. **LONDON.** (Opoldne.) Beograd 273; New York 484, Italija 121,06, Dunaj 34,33, Švica 25,10.

NEWYORK. (Zaključno 15. t. m.) Beograd 1,77 in tri četrtinke, London 4,84 in ena šestnajstinka, Italija 4, Dunaj 14, Švica 19,29.

Sport

Meddržavna nogometna tekma Češkoslovaška : Madžarska 2:0

Veliki dogodki pošiljajo vedno svojo senco dalje naprej. Tako tudi nedeljska sportna prireditev. Ze 14 dni prej, posebno pa zadnji teden, je bilo povsodi slišati samo prorokovanja, mnenja o izidu, sklepanje stav o številčnem razmerju, slišati je bilo vse mogoče, samo onega nisem niti enkrat in nikjer slišal: govorjenje o možnosti poraza domačega moštva! Razpravljalo, prepiralo se je toliko, da v dnevnem in večernem času ni bilo več prostora za druge pomenke, vendar vse to vedno na temelju zmage češkoslovaškega narodnega moštva.

Blagor domačemu sportu, ki je že tako razvit, da v njegovo zmago veruje neomajno in brezpogojno najmanj 30.000 ljudi, ki so z navdušenjem in trdo vero v zmago posetili včerajšnje igrišče AC Sparte.

Veličasten pogled po tej, 30.000 glavni množici, ki je v svoji pestrosti tvorila tako enoten okvir zelenemu polju, za Češkoslovaško sta v nedeljo ob istem času nastopili dve moštvi. Eno »narodno« doma v tekmi proti Madžarom, drugo »reprezentanca« pa v Budimpešti. In je v tem prvem srečanju za Madžari po vojni častno zmago doma in v tujini!

Moštvi: Češkosl.: Hochmann, Hojer, Pernar, Kolencar, Kada, Červeny, Vanik, Polaček, Dvoraček, Čapek, Kratochvil. Madžarsko: Fischer, Dudas, Szenkey I., Fuhrmann, Kleber, Nyul, Szenkey II., Molnar, Kautsky, Szűcs, Kohut.

Madžari so igrali brez svetlejšega srednjega napadalca Ortha. Poznalo se je zelo, kako raztreseno, kako brez glave so igrali ostali napadalci, ki v svojem včerajšnjem srednjem napadalcu niso imeli onega vodje, onega železnega organizatorja, ki jih je vodil k uspehom. Bila je sicer izvrstna igra, ki je pokazala vse dobre strani tehnično izvrstnih pet posameznikov, obenem pa je pokazala tudi, kako zelo jim manjka zavednega voditelja.

V splošnem so igrali Madžari lepšo igro, enotnejšo, v nekaterih trenutkih direktno diktili tempo in češko moštvo je parkrat malone izgubilo ravnotežje. Zakaj, kljub temu, da je bila Madžarska poražena, in bo di odkrito povedano, zaslužen poražena, kljub temu je njenemu moštvu poznati starejšo tradicijo, skrbno, sistematično gojitev iz predvojnih časov, dočim se je češki nogomet do te visoke stopnje povzpel vendar šele po vojni, zlasti v letu 1921.

V splošnem je bila igra zelo lepa, ostrpa po večini in vendarle fair. Glavna zasluga avstrijskega sodnika R. Schuryja, ki je vodil igro mirno, energično in tako na kratko pritegnjeno, da je bila disciplina vsakega posameznika samo po sebi razumljiva zadeva. Imel je tudi nekaj poseben način življenja, s katerim je tako jasno in vsiljivo dirigiral igro, da je bila vsaka odred-

ba razumljivejša, kakor pa bi bila govorna beseda.

Potek igre. Gosti prično. Oči jim vzamejo žogo in že v prvi minuti imajo prosti strel. Hojer, desni back, ki je »oficijsko« izbran za tako »dolge« zadeve, zastrelji mimo. V 4. min. lepa, izborna kombinacija Polaček, Čapek, Dvoraček, ki se pa razbije ob izvrstni madžarski obrambi. Moštvi, tako češkosl. kakor madžarsko igrala visoko, skoro navpično igro. V 8. min. nepričakovano, izvrstno izpeljan napad madžarski, Molnar strelja iz precejšnje daljave. Žoga zleti tik češkosl. gola v out. Ves čas neka raztresenost češkosl. moštva, zlasti napada, ki ne more od skoro povprečnega brcanja nikamor višje. V 14. min. uide Vanik po krilu, izgubi, kakor ta dan navadno, tik pred oddajo žogo, ki jo rešita v isti minuti Čapek-Kratochvil. Čapek zavoji tik pred golom gotov uspeh.

Češkosl. moštvo se počasi, prav počasi zbira, prične se zavedati. V 19. min. napad Červeny-Kratochvil, Polaček od teh dobljen žogo iz teže pozicije zastrelji. V 27. min. pobegne Kratochvil, odda Dvoračku, ki strelja ostro, nepričakovano, bliskovito — toda Madžar umetnik Dvoraček zopet strelja, madž. golman odbije; drugi kornar za ČSR. V 40. min. napad madžarskega desnega krila, toda žoga mu zbeži v out.

Med kolebanjem, beganjem, napadanjem, uspešnega in neuspešnega, mine prva polovica 0:0. Izvzemši večje število kornarjev za ČSR, ni mogoče boljše igre pripisovati niti domačemu, niti tujemu moštvu.

Druga polovica prične ostreje. V 3. min. spodtakne madžarski back Dvoračka, sodnik piska in odredi kazenski strel. Pernar strelja ostro proti голу, Kratochvil se malo »pomaga« žogi v drugo smer — I. gol za ČSR. V 15. min. je Dvoraček foulan od madž. backa. Sodnik dikтира enajstmetrov kol Hojer s samo njemu lastno silo zabije — toda Fischer se malo zamaje — in držil!

Potem doseže Dvoraček peti kornar za ČSR. V 30. min. napad Madžarov, ostri strel, ki ga Hochmann ubrani. V 31. min. uide Vanik tik pred gol, strelja iz daljave 5 metrov, golman Fischer ujame! V napadu domačih zabije Dvoraček II. gol. Tempo postaja vedno hitrejši, ostrejši, Madžari bi za vsako ceno radi dosegli vsaj častni gol. V 40. min. prodor Polačkov. Madžar ga prevrne, sodnik dikтира kazenski strel. Pernar je žoga zletel nad golom v out. Deveti kornar za ČSR. Madžari ne izgubijo glave, igrajo vztrajno do konca, z napadom domačih nov sodnik zaključuje igro. Rezultat: 2:0 za ČSR.

V splošnem torej igra, ki je razočarala samo z ozirom na napadalno vrsto domačinov, ki to pot res ni imela glave, in se ji je ta brezglavost poznala še mnogo bolj, kot gostom odsootnost Ortha. Dočim je zopet krilska vrsta s Kado, s tem brezdomno najinteligentnejšim igralcem Češkoslovaške, in »šetonsko« obrambo Hojer-Pernar, igrala brezhibno igro, ob kateri bi se razbili še močnejši napadi, kakor so bili madžarski. Tudi Orthova umetnost bi se nad temi tremi razbila!

Med neskončnim aplavzom, rjovenjem, pozdravljanjem in radostjo je končala ta pomembna, zgodovinska tekma, ki je prinesla češkoslovaškemu mlademu sportu zopet novo, zaslužen alav!

Pavel Debevec.

Službene objave LNP

(Iz seje teh. odb. z dne 13. X. 1925)
Poziva se ponovno Mo v Mariboru, da pošlje račune fin. pok. tekme, ločeno za 6. in 7. sept. t. l.

Na predlog g. Čančarja in na podlagi došlih protestov, pripisanega zapisnika Mo Celje in dopisa SZNS Ljubljana se anulira prv. tekma SK Celje : Atletik SK, odigrana dne 20. IX. 1925 v Celju. Mo se pripušča določitev novega termina. Sklene se, da se mora čisti prebitek prv. tekem med SK Celje in Atletik SK deliti med oba navedena kluba v enakem razmerju (enako).

Na dopis g. St. Deržaja z dne 3. t. m. se bo odgovorilo pismenim potom.

Poziva se Mo v Mariboru, da javi takoj dimenzije igrišča SD Rapid, kakor tudi, v kakšnem stanju se nahaja navedeno igrišče.

Izvoli se soglasno podsavezniški kapetana g. E. Rajgelj. Na dopis Uprave sp. prostorov SK Ilirije z dne 13. t. m. se odgovori pismenim potom.

Vzamejo se na znanje sledeči dopisi JNS: št. 1036/25-2, 1068/25-26, 1080/25-26. Nadalje dopis št. 1083/25-26, v katerem sporoča, da je anuliral vse juniorske pok. tekme, razpisane po LNP in odigrane v I. 1924, vsled česar mora SK Ilirija tozadevni juniorski pokal vrniti LNP tekem 8 (osmih) dni. Za ta pokal bo LNP razpisal nova tekmovanja.

Vzame se na znanje dopis 2SK Hermes št. 148/25 z dne 10. t. m., v katerem javlja, da je zopet sprejel v svoj klub izključnega igralca A. Klančnika.

Sporočila se 2SK Hermes, da JNS glasom svojega dopisa št. 1083/25-26 ne more uporabiti proti igri A. Klančniku par. II. spl. pr. JNS, ker smatra, da je bila izključitev dovoljna kazen.

Sprejme se predlog g. Čančarja, naj Mo v Mariboru in Celju po možnosti in v slučaju povoljnega vremena se tekmo te jeseni odigra med mestne tekme. V pogledu

fin. pogojev in razdelitve dobička naj oba Mo stavita LNP svoje predloge in to čim prej.

Tajnik L.

Službene objave LLAP

(Iz seje teh. odb. z dne 13. X. 1925)

Sodniški zbor za statetni tek Kranj-Ljubljana je sestavljen sledeče:

Vrhov. sod.: Černe, Gorec, Sancin S., Rybač, Vodišek. Časomerilci: gg. Vodišek, Gorec, Brumat, Černe, Sancin S. Starter: g. Sancin D. Sodniki na progi in predajah: gg. Štepančič, Ludvik, dr. Vučina, Vindiš, Baltezar. Sodniki na cilju istočasno časomerilci. Zapisnikar: g. Letnar. Vrhov. reditelj: g. Smersu.

Sestanek juryje v nedeljo dopoldne ob 9. uri v Narodnem domu. Tekmovalci morajo biti v Narodnem domu ob 9. uri.

Klubi morajo pod kaznijo Din 100 postaviti 10 rediteljev, ki se imajo javiti točno ob 11. pri vrh. reditelju v Narodnem domu.

Citajo se s pravom takojšnjega nastopa za SK Ilirijo De Reggi Josip, Osvald Stane.

Tajnik IL.

SK Ilirija nogom. sekcija. Danes ob 15.30 sestanek juniorjev in naraščaja. — Juniorji igrajo jutri v Domžalah z »Diskom«. — Sestava moštva za prvenstveno tekmo s »Svobodo« v garderobi. Načelnik.

Ilirija : Atene. V nedeljo popoldne se vrši na prostoru Ilirije najvažnejša prvenstvena hazenska tekma letošnje sezone, v kateri nastopita družini Ilirije in Atene. Ker se nahajata obe družini v prav dobri formi, bo nudila tekma vsem obiskovalcem dovolj sportnega užitka. Izid tekme, ki je v naprej popolnoma nesiguren, bo odločal o letošnjem prvenstvu Slovenije, zato bosta obe družini sigurno storili vse, da bi priborila ta častni naslov. Družini nastopita v svojih najmočnejših postavah, v katerih se nahaja več reprezentativnih igralcev Ljubljane, med katerimi je omeniti predvsem Bernikova, Omanova, Vidrovo in Potenovo od Ilirije, ter Zupančičevo, Petričev od Atene. Kot vratarica nastopi v družini Atene Cimpermanova, najboljša naša vratarica, ki je ponovno nastopala v naših državnih reprezentacijah. Tekma se vrši popoldne kot predigra nogometne tekme Rapid : Ilirija.

SK Slovan : 2SK Hermes. Jutri v nedeljo odigrata oba navedena kluba prvenstveno tekmo, ki obeta, kot vse prvenstvene tekme doslej med močnejšimi klubi, precej oster boj. Moštvi sta si približno enaki, le da je Hermes tehnično nekoliko boljši, kar pa bo skušal Slovan nadoknaditi s požrtvovalnostjo. Omembe vredno je tudi to, da je po dolgem presledku prvo srečanje v prvenstvenem boju. Tekma se vrši na igrišču ASK Primorje ter prične ob 15.40. Po leg gornje prv. tekme se odigrata na istem igrišču sledeče tekme: predpoldne ob 9.30 Hermes rez. : Slovan rez., ob 11.10 Ilirija : Svoboda in popoldne ob 14. ASK Primorje : SK Slavia.

Občni zbor JZSS se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 9. uri v damskem salonu kavarne »Emona« v Ljubljani. Program obsega: poročilo predsednika, tajnika, načelnika smuškega, drsalnega in sanjskega oddeska, poročilo podsvetva v Zagrebu in Beogradu, poročilo vodje nastavnikov v vojaškem smuškem tečaju, poročilo blagajnika in revizorjev, proračun za sezono 25-26, volitev novega odbora in slučajnosti. V slučaju, da ob 9. uri sklicani občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši ob 10. nov. občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu udeležnikov. Vsač včlanjen klub zastopa lahko po več delegatov, od katerih ima eden glasovalno, vsi ostali pa le posvetovalno pravico. Delegati se izkazujejo s poverilnicami svojih klubov. Klubi, ki se niso poravnali članarine za preteklo sezono, nimajo glasovalne pravice.

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Jek tega pogovora v podzemskih dvoranah je bil glas, ki ga je bil začul Lionel Brady, ko se je skrival za trsje.

Ker je postalo spet vse tiho, je sklenil Lionel stopiti iz svojega skrivališča, toda tu je začul lahne korake na monumentalnih stopnicah. Mladi mož se znova ni ganil in je zadrževal sapo.

Prihajala je mlada Indijanka, počasi je stopala po stopnicah navzdol, pogled ji je bil uprt v nebo, kot v ekstazi.

Bila je krasno obličena po azteški modi. Ogrnjena je bila s plaščem iz kolibrijevega perja in nosila je stare, masivne dragulje, ki so kazali, da je sestra ali hči poglavarja. Imela je ovrtnik iz dragih kamnov. Tako čudna in privlačna lepota je izhajala iz njene osebe, da je bil Lionel Brady naravnost začuden.

Koža na obrazu je bila otemnelo zlate barve in njen izraz je bil neskončno mil in živahno ponižen. Imela je velike, hrepeneče, mehko rjave oči in majhna temno škrlatasta usta.

Prišedši do zadnje stopnice, je dek'le dvignilo roke k solncu, ki je vzhajalo iz sneženih vrhov Kordiljerskega pogorja in blesteče pobožnega obličja je govorilo neke vrste himno ali invokacijo. Brady je bil mnenja, da je to ena svečenic templja in radovedno jo je opazoval. V veliko začudenje yachtmana je pustila pasti z ram pernat plašč, ki jo je pokrival in prikazala se je skoraj naga, opasana samo s kosom platna. Brady je občudoval vitkost in čistost oblik tega mladeniškega telesa.

Dekle je stopilo do kolen v vodo. Vsako jutro se je tako svečenica Solnca, hčerka Kacika Yappana, kopala v svetem jezeru. Bila je mnenja, da je sama in smehljala se je, ko je lahko drgetala v sveži, čisti vodi.

Brady se ni ganil, tako se je divil prikazni. Toda nenadoma je dek'le strašno kriknilo od groze. Pogled, ki se je tu nutil Bradyju, ga je v kljub njegovemu pogumu tako preplašil, da mu je kar kri zastajala po žilah.

Med tem, ko je svečenica govorila Solncu molitev, je kača največje vrste, boa konstriktor, pokazala svojo ploško glavo iz luknje v stopnišču, ki ji je služila kot bivališče. Ob drugi priliki bi bil Brady občudoval to krasno žival iz vrste plazilcev: merila je več metrov, na trebuhu je bila rumena, na hrbtu pa modro in zeleno pikasta. Počasi je plezala dol po kamnu, s čudovito vitkostjo in lepoto. Zrelo je imela odprto, oči so se ji žarele od poželenja in tako se je bližala svoji žrtvi. Okamenela od groze se mladenka ni ganila, toda strah se je kazal v njenih velikih očeh, ki so se kar krčile od groze.

V trenutku je Brady spoznal, kakšna usoda čaka dek'le.

Boa konstriktor ni strupena, toda ovije se svoje žrtve, jo s svojimi silnimi mišicami stisne, ji zlomi kosti ter jo tako čisto zmelje. Potem jo požre. Včasih pogoltne dvakrat večji plen kot je sama, nato nekako odreveni in prebavlja ves mesec. To odrevenenje traja toliko časa, dokler plen ni popolnoma prebavljen.

Sedaj boa ni bila več kot par metrov od svoje žrtve.

Svečenica Solnca je bila izgubljena.

Tu pa je bil v velikih skokih Lionel na mestu z bowlingom v roki.

Več strelav je počilo: pošast se je s preluknjano črepinjo in od krogel zlomljeno hrbtenico zvijala v smrtnih krčih sredi mlakuže krvi.

Z zadnjim strelom jo je Lionel končal. Napeti je moral vso svojo moč, ko je vlekel nestvor po stopnicah dol in ga vrغل v vodo. Nato je stopil k mladenki, ki je bila napol onesveščena in ki je, ne misleč na to, da je skoraj čisto naga, položila svojo glavo na Bradyjevo ramo, med tem ko so njene hrepeneče oči izražale brezmejno hvaležnost.

Brady, ki ga je ta drama globoko ganila, čeprav je trajala samo

par trenutkov, je tedaj grenko obžaloval, da ne zna jezika Aztekov. Slučajno mu je prišlo na misel da nagovori dek'le v španščini:

— Kako ti je ime? Jo je vprašal z najmilejšim in najodločnejšim glasom.

— Naola, je odvrnila in se nasmejala.

III. DEL.

Podzemsko svetišče.

Prvo poglavje.

Votlo drevo.

Lionel Brady je bil ves zadiavljen, ko je držal v naročju lepo Naolo, ki ga je gledala s hvaležnimi očmi. Dekle se je prvo oglasilo in dejalo:

— Rešil si mi življenje! Kdorkoli si, tvoja suznja sem; pri tem se je globoko priklonila.

— Storil sem, kar sem bil storiti dolžan, je skromno odvrnil Brady.

Oba sta se gledala molče, roko v roki, oko v očesu; občutila sta nepopisen, sladki nemir.

— Kje si se naučila španščine? je naenkrat vprašal Lionel, samo da izpregovoril nekaj, ne da bi se zanimal toliko za odgovor.

— Nekdaj sem prebivala v mestih belokožcev, je dejala in ga pri tem žalostno pogledala.

— Kako je to mogoče? je začudeno vprašal Brady.

— Bolje je, da ti ne govorim o tem, je dejala in vzdihnila. Ne vprašuj me o tej stvari; govoriva rajši o tebi. Kaj si prišel iskat sem, nesrečnej?

— Potujem, je dejal Brady in lahno zardel, ker je bil prisiljen lagati; potujem po svetu in si ogledujem pokrajine. Le slučaj, srečen slučaj me je privedel k tebi.

Nao'a pa je žalostno odkimala z glavo.

— Tu ne moreš ostati, je vzklila; bodi pameten in zbeži izginil! Noben tujec še ni prišel živ iz te doline.

RADIO- in AUTO- baterije prvovrstne proizvaja „Vatra“ - akumulator, MARIBOR, Strossmayerjeva ulica 3.

Klobučevina (filoasti) klobuki
od 120 Din naprej in
baržunati klobuki
od 150 Din naprej se dobe
pri trdki
M. Jeglič,
Ljubljana, Slonikova 27

Damski klobuki
po najnižjih cenah pri
E. Djukanović,
Sv. Petra c. 27,
poleg hotela Tratnik.
Popravila, prekretenje, spatri oblike.
Nujna popravila v šestih urah.

Brinjevo olje
kupeje
po najnižjih cenah
dragerija **A. RANC,**
Zidovska ulica.

+
Naznanjamo vsem sorodnikom in znanec prežalostno vest, da je naš skrbni oče, stari oče, stric, brat in ljubljani gospodar, gospod

Ivan Dernič
Industrijalec na Lancovem in v Fojnici

po partedenskem bolehanju v Sarajevu za vedno zatisnil oči in izdihnil svojo izmučeno dušo.
Čas in kraj pogreba se naznani pozneje.

Radovljica- Lancovo, 16. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

+
Naša nadvse ljubljena, skrbna mati in stara mati, gospa

Elizabeta Durjava roj. Mlekuš

nas je dne 15. t. m., po dolgotrajni mukepolni bolezni, v 77. letu svoje s'arosti za vedno ostavila.

Nepozabno rajnico položimo v soboto, dne 17. oktobra t. l. ob 16. na mestnem pokopališču v Pobrežju k poslednjemu počitku. Sv. maša zadušnica bo darovana v torek, dne 20. t. m. ob 7. uri v mestni in stolni župni cerkvi.

Maribor, dne 16. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

+
Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec tužno vest, da je naš ljubljani in nepozabni soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Hinko Copič
tovarnar in posestnik

včeraj 15. t. m. ob 8. uri zvečer po kratki a mučni bolezni previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 18. oktobra ob 1/2 16. (1/2 4.) iz mestnega pokopališča Pobrežje.

Maribor, dne 16. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

+
Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom in znanec žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Valentin Rojc

danes 16. t. m. ob 7. uri zjutraj previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb prežalostnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta 5 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1925.

Žalujoči ostali.

+
Javljamo žalostno vest, da je član načelstva, gospod

Ivan Dernič

industrijalec na Lancovem in v Fojnici
v najlepši dobi svojega življenja preminul.

Delavnemu možu bodi ohranjen časten spomin.

Radovljica, dne 16. oktobra 1925.

Načelstvo in nadzorstvo Posojilnice v Radovljici.

+
„BELCA“, lesna industrijska družba z o. z. Dovje, sporoča tužno vest, da je kruta usoda ugrabila njenega nepozabnega ustanovitelja in člana nadzornega sveta sredi njegovega uspešnega delovanja, gospoda

Ivana Derniča

lesnega industrijalca v Lancovem

Blagega in neutrudljivega pospeševalca slovenske industrije ohranimo v trajnem spominu.

Dovje, dne 16. oktobra 1925.

Oblačila
za gospode in dečke se
kljub vsemu
najugodnejše kupi o pri trdki
J. Maček
Ljubljana

Delavci, težaki
večja partija se sprejme pri gradbenem podjetju na mestni klavnici, Ljubljana.

+
Vsemu članstvu in prijateljem sokolske ideje sporočamo žalostno vest, da je naš član, bivši podslarosta, odbornik in dobitnik ter zaslužni graditelj Sokolskega doma,

br. Ivan Dernič

v Sarajevu umrl.

Breme usode je strlo delavnega brata sredi poti do začrtanega cilja.

Ohranimo ga v trajnem spominu! Tebi brat Ivan, zadnji, iskreni: Zdravo!

Radovljica, dne 16. oktobra 1925.

Sokolsko društvo v Radovljici.